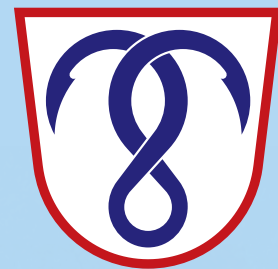

Mengšan

Glasiło Občine Mengeš
julij 2023, letnik XXX, številka 7

Prva vožnja s Prostoferjem v Mengšu

Osrednji intervju: Boštjan Per in Roman Novak – »Naj človek celi svet obteče, najboljši kruh doma se peče«

Petdesetletnica Trim steze Mengeš

PGD Loka pri Mengšu – 90 let: zaključek praznovanja, 2. septembra 2023, z Ansablom Saša Avsenika

Isčete dobro avtosolo?

RAZLIKA SE IMITUJE

RETOS 1993

GARANCIJA 100% na zadovajstvo

AKTUALNI TERMINI TEČAJEV

SOLO VOZNEJŠE

- TEČAJ CPP kat "A" (motor) 26.07.2023 ob 16.00 uri
- TEČAJ CPP kat "C" (tovornjak) 01.08.2023 ob 16.00 uri
- TEČAJ CPP kat "CE" (tovornjak + prik.) 03.08.2023 ob 16.00 uri
- TEČAJ PRVA POMOČ 09.08.2023 ob 16.00 uri
- TEČAJ CPP kat "B" (avto) 21.08.2023 ob 09.00 uri
- TEČAJ CPP kat "BE" (avto prikolica) 06.09.2023 ob 16.00 uri
- TEČAJ ZA VODITELJA ČOLNA 15.09.2023 ob 17.00 uri
- IZPIT ZA TRAKTOR 18.09.2023 ob 16.00 uri
- TEČAJ VARNE VOŽNJE (izbris točk) zbiramo prijave
- TEČAJ VARNE VOŽNJE (mladi vozniki) zbiramo prijave
- TEČAJ za viličar, TGM, Varstvo pri delu zbiramo prijave

040-758-000 Jasna

TURISTIČNO DRUŠTVO MENGEŠ

VABI NA KULTURNO-ETNOLOŠKO PRIREDITEV MENGEŠ IZ PRETEKLOSTI V SEDANJOST IN ZA PRIHODNOST

KI BO V SOBOTO, 19. AVGUSTA 2023, OB 17. URI, PRI LOVSKI KOČI MENGEŠ.

LETOŠNJA TEMA POGOVOROV BO OBLETNICA SMUČARSKO SKAKALNEGA KLUBA MENGEŠ

PREDSTAVILI BOMO DELOVANJE DRUŠTVA SKOZI ČAS IN SE SKUPAJ Z GOSTI SPOMNILI NAJVEČJIH USPEHOV MENGEŠKIH SMUČARSKIH SKAKALCEV.

Rok Posavec s. p.
GSM: 031 470 724
montazaposavec@gmail.com

montazaposavec
IZPIT INŠTENTIRAN

- svetovanje, izmera in montaža notranjih vrat
- prodaja in montaža vseh vrst kljuk za vrata (enodelnih, deljenih, varnostnih)
- Dodatni **6% popust** na nakup + montažo notranjih vrat in podbojev

Akcija - ob naročilu več kot 7 vrat, vam vsako 4. kljuko podarimo!

lipbled.
Pesem gorde v vašem domu!

Občina MENGEŠ

URADNE URE:

ponedeljek: 8.00 - 12.00 in 13.00 - 15.00
sreda: 8.00 - 12.00 in 13.00 - 17.00
petek: 8.00 - 13.00

Knjižnica Domžale in krajevne knjižnice

POLETNI URNIK

JULIJ 2023
AVGUST

	DOMŽALE T 01/ 724 12 04	Mengeš T 01/ 723 73 74	Moravče T 01/ 723 13 99	Šentvid T 01/ 729 63 20	Trzin T 01/ 964 42 90	Ihan T 08/ 205 01 73
ponedeljek	12.00 - 20.00	zaprto	zaprto	14.00 - 19.00	14.00 - 19.00	zaprto
tokrek	7.00 - 15.00	13.00 - 19.00	14.00 - 19.00	zaprto	zaprto	14.00 - 19.00
sreda	12.00 - 20.00	zaprto	9.00 - 14.00	14.00 - 19.00	14.00 - 19.00	14.00 - 19.00
četrtrek	12.00 - 20.00	13.00 - 19.00	14.00 - 19.00	9.00 - 14.00	zaprto	zaprto
petek	7.00 - 15.00	8.00 - 14.00	zaprto	zaprto	9.00 - 13.00	7.00 - 12.00
sobota	7.00 - 12.00	zaprto	zaprto	zaprto	zaprto	zaprto

Bibliobus julija in avgusta ne vozi. Knjižnica Domžale bo v soboto, 29. julija 2023, zaprta zaradi nujnih vzdrževalnih del.

KAZALO

Uvodnik	3
Občina	4
Osrednji intervju	8
Mengeški utrip	12
Loka pri Mengšu	22
Topole	23
Dobeno.....	25
Zanimivo	26
Kako govorimo – kako pišemo	31
Šport	32
Pisma bralcev	38
Zahvale	38
Nagradna križanka	39

SODELUJTE V MENGŠANU

Priporočila za nenaročene prispevke o dogajanju v občini Mengeš: članki morajo biti opremljeni s polnim imenom in priimkom, naslovom avtorja in dopisano telefonsko številko, na kateri je mogoče preveriti avtentičnost. Uredništvo si v skladu s svojo uredniško politiko in prostorskimi zmožnostmi pridruže pravico do objave ali neobjave, krajšanja, spreminjanja, povzemanja ali delnega objavljanja nenarocenih prispevkov. Nenaročeni prispevki se ne honorirajo. Treba jih je oddati v formatih .doc brez oblikovanja, vnesenih fotografij in grafik. Digitalne fotografije (vsaj ena je obvezna k vsakemu članku) pošiljajte kot samostojne datoteke v formatu .jpg, in velikosti vsaj 1 Mb. V besedilu dopišite stavek o vsebini fotografije in navedite avtorja. Dolžina prispevkov je lahko največ 1.500 znakov s presledki, v vsakem primeru pa je priporočljiv dogovor z urednikom. Zadnji rok oddaje za naslednjo številko je zadnji dan v mesecu. Prispevek, oddan po tem roku, ne bo objavljen v tekoči številki. Hvala za vaš trud!

Prispevke in oglase oddajte najkasneje do 31. avgusta 2023

MENGŠAN

JAVNO GLASILO OBČINE MENGŠ

Izdajatelj: Občina Mengeš, Slovenska cesta 30, 1234 Mengeš, www.menges.si.

Odgovorna urednica: Urška Vahtar, 031 880 824, e-pošta: mengsan@menges.si • Uredniški odbor: Branko Lipar, Franciška Hunjet, Milica Tomšič • Uredniški svet: Rok Burja, Aleš Janežič, Franc Hribar, Mojca Likar, Sandi Jaklič, Milan Kralj • Lektoriranje: Karin Geršak, Oranžna nit, Jaka Geltar s. p. • Grafični prelom: Handi Behrič, Artline d. o. o. • Tisk: Schwarz d. o. o. • Distribucija: Pošta Slovenije d. o. o. • Oglasi in zahvale: Občina Mengeš, telefon: 01 7247 106, e-pošta: irena.kosec@menges.si • Naklada 3.300 izvodov • Revija izide enajstkrat na leto, je brezplačna in jo dobijo praviloma vsak drugi petek v mesecu vsa gospodinjstva v občini Mengeš. Vpisana je v razvid medijev MK pod zaporedno številko 357 • Spletna izdaja Mengšana ISSN 2536-3999 • Fotografija na naslovnici, zadnji strani: Urška Vahtar. Naslednja številka Mengšana izide 15. septembra 2023.

Mali srpan: čas, povezan z žetvijo in hrano

Nasveti za prehrano v vročih poletnih dneh

V vročih poletnih dneh je pomembno, da telo dobi dovolj tekočine, vsaj liter in pol na dan. Za žejo je najprimernejša zdrava, neoporečna pitna voda, ki ji lahko dodamo limonin sok, primeren je tudi nesladkan čaj. Voda povečuje obrambne sposobnosti organizma, prenaša informacije po celem telesu in vzdržuje stalno telesno temperaturo. Voda je življenjska tekočina, ki prenaša snovi po telesu. Paziti moramo, da telesu zagotovimo dovolj vlaknin, maščob in soli. Pomembno je, da pijemo, tudi če nismo žejni. Slovenci jemo premalokrat na dan, obroki so enolični in nezdravi, jemo prehitro in preveč naenkrat.

Poleti je priporočljivo v vsak obrok vključiti čim več sadja in zelenjave. Izbiramo živila, ki vsebujejo veliko vitamina A (korenje, marelice, brokoli, špinača) in vitamina C (pomaranče, jagode, paprika, krompir, paradižnik). Strokovnjaki za vroče poletne dni priporočajo sveže slive, borovnice, robide, češnje, jagode, maline, lubenice, melone, marelice, korenje, špinačo, blitvo, brokoli, koruzo, paradižnike in jajčevce, pripravljene na različne načine. Pomembno je, kako hrano pripravimo, da ohrani kar največ vitaminov, mineralov, vlaknin in ostalih snovi, ki jih človek nujno potrebuje za zdravje. Uporabljajmo meso, ki ima manj maščob in je lažje prebavljivo. Poskušajmo zaužiti čim lažjo hrano, na primer zelenjavne juhe in solate. Ne jejmo pozno zvečer pretežkih obrokov, saj bomo težje zaspali. Bližajo se nam poletni vročinski valovi, zato priporočam lahko in osvežujočo prehrano.

Cecilija Per

Občinska proslava ob dnevu državnosti

Tudi letos je v občini Mengeš potekala proslava ob dnevu državnosti, ki se je vnovič odvila na Dobenu. Pred uradnim delom so se številni občani udeležili že tradicionalnega pohoda, ki se je začel v Topolah, s postankom v Loki pri Mengšu, zaključil pa na Dobenu pred Dobenskimi hramovi, kjer se je nato odvil uradni del proslave.

Občinsko proslavo, ki smo jo letos obeležili na kresni večer, 23. junija, je povezovala Olga Pavlin, uvodoma pa nas je nagovoril župan občine Mengeš, Bogo Ropotar, ki je bil del pohodniške skupine, ki je dobenski vrh dosegla peš. Kot slavnostna govornica se je državnemu prazniku na omenjeni občinski proslavi poklonila mengeška podžupanja, mag. Tina Štrukelj, ki je v svojem nagovoru izpostavila ključne vrednote, ki vselej spremljajo občane Mengša, poudarila pa predvsem sodelovanje in povezovanje. Tudi podžupanja je svojo predanost izkazala z udeležbo na pohodu.

Za glasbeni vložek je poskrbel Mešani pevski zbor Svoboda Mengeš, ki zadnja leta deluje pod dirigentsko taktirko Uršule Jašovec, ki je z razgibano izbiro slovenskih pesmi požela veliko navdušenje, zbor pa je posledično ustvaril pristno radostno vzdušje.

Seveda ni manjkal niti tradicionalen golaž, ki ni nahrnil le pohodnikov, marveč vse udeležence večerne proslave, poleg tega pa smo vsi obiskovalci občinskega dogodka prejeli tudi krasne majice, ki nas bodo še dolgo ne le spominjale na prijeten večer, marveč tudi opominjale na ključne vrednote, ki jih ob dnevu državnosti tako radi izpostavljamo in zaradi katerih smo lahko ponosni, da smo Slovenci.

Kot je v svojem nagovoru ob slovenskem prazniku dan pozneje izpostavila predsednica države, Nataša Pirc Musar: »Država ni nekaj abstraktnega, država smo ljudje.«

Slovenija, še enkrat vse najboljše!

Besedilo in foto: **Barbara Kopač za Občinsko upravo**

Dogodek je povezovala Olga Pavlin

Občane je nagovoril tudi mengeški župan Bogo Ropotar

Za glasbeni vložek je poskrbel MePZ Svoboda Mengeš, z zborovodjo Uršulo Jašovec

Nagovor podžupanje Občine Mengeš mag. Tine Štrukelj

Prva vožnja s Prostoferjem v Mengšu

Prostofer – s srcem na poti je projekt, ki marsikomu olajša obisk zdravnika, zobozdravstvene ordinacije ali drugega nujnega domena. Od 22. maja, kot smo že pisali, je Prostofer na voljo tudi v občini Mengeš. Tako bo vožnja še varnejša.

Prve vožnje so bile že izpeljane in tudi izjemno toplo sprejete, ker pa se povpraševanje izredno hitro povečuje, je vsaka nova sila dobrodošla.

Če vas količkaj veselijo vožnja, spoznavanje novih ljudi in pomoč slednjim, vas bodo "prostoferovci" izredno veseli. Več ljudi, več srca, več srečnih poti.

Za vse nadaljnje informacije se lahko obrnete neposredno nanje, dobite pa jih:

- na telefonski številki 080 10 10
- na spletni strani www.prostofer.si

Vabljeni k sodelovanju!

Besedilo: **Barbara Kopač za Občinsko upravo** • Foto: **Arhiv Občinske uprave**

Simbioza mobiln@ – digitalno znanje brez meja

V začetku meseca julija se je prva potujoča učilnica v Sloveniji ustavila tudi v Mengšu. Projekt Simbioza mobiln@, ki so ga tokrat približe spoznali tudi Mengšani, predstavlja digitalno opismenjevanje oziroma slednjega približuje tudi ljudem, ki jim tehnologija morda ni blizu oziroma je še ne poznajo dovolj. Na tovrstnih delavnicah imajo tako tudi ti posamezniki priložnost, da se seznanijo z delovanjem družbenih omrežij, se poglobijo v 'skrivnosti' pametnih telefonov in drugih pametnih naprav, predvsem pa odpravijo strah pred poseganjem po sodobni tehnologiji.

Čim so bile prijave za delavnico, ki jo je Simbioza mobiln@ pripravila v sodelovanju z Občino Mengeš, odprte, so se začeli vrstiti telefonski klici, nemalo pa je bilo tudi elektronskih prijav. Očitno je, da se je zasnova projekta takoj izkazala za silno privlačno, kar se je pokazalo tudi na samem dogodku, ki ga udeleženci kar niso mogli prehvaliti. Poleg osnovne uporabe sodobne tehnologije so se namreč spoznali tudi z marsikatero drugo zadevo, ki je prej niso znali rešiti, sedaj pa k izzivu lahko samozavestno pristopijo.

Organizatorje in udeležence je pred uradnim začetkom pozdravila tudi podžupanja občine Mengeš mag. Tina Štrukelj, ki je s spodbudnimi besedami pospremila tehnološko obarvano popoldne, ki se je odvijalo v prostorih Društva AIA. Prvotno naj bi srečanje potekalo na prostem, a se je skupina zaradi pretirane vročine oziroma zagotavljanja prijetno ohlajenega ozračja po premisleku organizatorjev preselila v omenjene (notranje) prostore.

Marsikaterega udeleženca srečanja je zanimalo tudi, kdaj se lahko nadejajo nadaljevanja, saj so se kljub polnemu razporedu in pridnemu delu vendarle šele dotaknili površja tega, kar tehnologija danes dejansko ponuja. Ker so bili odzivi sodelujočih izjemno pozitivni, najbrž ni zgrešeno upanje, da se v bodoče morda res pojavi priložnost za nadgradnjo tokrat pridobljenega znanja.

Besedilo: **Barbara Kopač za Občinsko upravo** • Foto: **Arhiv Občinske uprave**

OBČINA

Deželak Junak tudi v Mengšu

Deželak Junak, ki je v letošnjem dobrodelnem podvigu za otroke iz socialno ogroženih družin zbral rekordni znesek, se je na svoji kolesarski poti tokrat ustavil tudi v občini Mengeš, kjer ga je z veseljem pozdravil tudi župan Bogo Ropotar in mu čestital za ponovno izjemno uspešno izpeljano akcijo.

Miha Deželak je omenjeno dobrodavno akcijo Radia 1 letos odlično odpeljal že 9. zapored, svojo skoraj 700 kilometrov dolgo kolesarsko vožnjo pa zaključil na Debelem rtiču. Letošnji podvig je sam opisal kot ekstremnega, razburljivega in hkrati prisrčnega, kar je popisal tudi mengeškemu občinstvu, ko se je ustavil v mengeškem okraju.

Besedilo: **Barbara Kopač za Občinsko upravo** • Foto: **arhiv Občine Mengeš**

Obveznosti lastnikov, skrbnikov in vodnikov živali

Občina Mengeš ima številne urejene sprehajalne poti, ki so, predvsem v poletnih dneh, polne sprehajalcev.

Občasen izziv pa na omenjenih poteh oziroma pri športno-rekreativnih dejavnostih predstavljajo psi, ki jih lastniki na sprehode ne vodijo na povodcih. Te živali se lahko v nekem trenutku odzovejo agresivno in napadejo naključnega sprehajalca, marsikoga lahko tudi prestrašijo z glasnim laježem ali celo »spodijo« s sprehajalnih površin. Poleg tega lahko tovrstne lastnike psov v opisanih primerih doleti tudi denarna kazen – občinski redar lahko lastnika psa, ki ne spoštuje določil, predpisanih v 9. členu Odloka o javnem redu in miru v občini Mengeš, kaznuje z globo 80 evrov.

V skladu z 9. členom omenjenega odloka so lastniki, skrbniki in vodniki živali tako dolžni v naseljenih delih občine in tudi na urejenih rekreacijskih površinah pse voditi na povodcu in za njimi tudi počistiti iztrebke, slednje pa pospraviti v za to namenjeno vrečko ter jo odvreči v temu namenjene zabojnike. Poleg tega morajo skrbniki živali poskrbeti tudi, da njihova žival po nepotrebnem ne vznemirja ali moti ostalih sprehajalcev oziroma okolice, hkrati pa po javnih površinah žival ne sme tavati brez nadzora, saj tako utegne ogrožati varnost ljudi, premoženja in drugih živali.

Ker vsi uživamo v lepo urejenih sprehajalnih površinah ter miru in tišini, ki nam ju narava tam ponuja, verjamem, da bo dosledno upoštevanje navedenih pravil še izboljšalo naše (so) bivanje v občini Mengeš.

Besedilo: **Barbara Kopač za Občinsko upravo** • Foto: **Občinska uprava**

Brezplačna preventivna delavnica

V okviru preventivnih delavnic Zdravstvenega doma Domžale vas vabimo, da se nam pridružite in se seznanite s spodaj zapisanimi vsebinami.

Prireditev je namenjena vsem, tako najmlajšim kot starejšim, ki se zavedajo pomena zdravega življenjskega sloga in želijo preživeti dan v dobri družbi, sproščnem vzdušju ter narediti preventivni korak k zdravemu cilju. Delavnico vodijo zaposleni Zdravstveno vzgojnega centra ZD Domžale. Delavnica se bo odvijala na prostem po vnaprej znani časovnici in lokaciji. Veselimo se vašega odziva in druženja z vami.

Teme:

- merjenje krvnega tlaka in sladkorja
- temeljni postopki oživljanja
- *test telesne zmogljivosti "Ali sem fit?"

* v primeru prisotnosti ustreznega strokovnjaka

BREZPLAČNE DELAVNICE

MERJENJE KRVNEGA TLAKA IN SLADKORJA

TEMELJNI POSTOPKI OŽIVLJANJA

TEST TELESNE ZMOGLJIVOSTI

PRED ZDRAVSTVENO POSTAJO MENGEŠ

18.07.2023, 08:00-12:00

03.08.2023, 08:00-12:00

“Naj človek celi svet obteče, najboljši kruh doma se peče”

Nisem povsem prepričan, da sem izbral pravi naslov za vsebino, za katero sicer upam, da vas bo pritegnila in jo boste z zanimanjem prebrali. O prehrani, predvsem pridelavi prehranskih pridelkov, govorimo tokrat. O naslovu in odločitvi zanj pa bom navedel spominski utrinek iz otroštva.

Boštjan Per

Pri prijatelju, kamor sem v otroštvu rad hodil, je na steni za jedilno mizo viselo platno z izvezeno podobo prijazne kuharice s hlebcom kruha v rokah in napisom s pisanimi črkami: Naj človek celi svet obteče, najboljši kruh doma se peče. Vse skupaj mi je bilo zelo všeč, ostalo mi je v spominu in me še danes spominja na nekaj lepega. Takrat nisem pomislil, danes pa vem, da tisti kruh ni predstavljal le kruha, ampak je bil simbol prehrane, varnosti, dobrega počutja. In zato si napis zasluži, da je naslov tega besedila. Hrana je povezana z emocijami. Ne mislim na to, da se nam, če smo njeni veliki ljubitelji, naberejo sline v ustih, ko pomislimo nanjo. Spominja nas na dom, če smo v tujini, na družino, s katero bi bili radi čim prej skupaj, na starše, na dobroto sosedove tete, ki nam je nekoč z zgarano roko ponudila piškot. Vzbudila naj bi nam pozitivna čustva, da bi pomislili na tiste, ki je nimajo dovolj ali je sploh nimajo in zaradi tega umirajo. Ob sleherni priložnosti moramo ravnati v skladu s spoznanjem: Hrana je temeljna dobrina, brez katere nobeno živo bitje ne more obstajati. Človek o njih odloča s svojim razumnim ali nerazumnim ravnanjem, zato nosi največjo odgovornost.

Zdaj pa še o tem, zakaj v julijskem Mengšanju predstavljamo to tematiko. Juliju so naši predniki rekli mali srpan ali srpnik. Ime priča o tem, da je to čas, povezan z žetvijo, pri kateri se je včasih – ponekod še danes – uporabljal srp. Od kod pa ime julij? Dobil ga je po velikem rimskem vojskovedju in državniku Juliju Cezarju, ki je dal prenoviti rimski koledar.

V pričujočem prispevku ne govorimo o prehrani v celoti. Preobsežna in prezahtevna tematika je to, spregovorili bomo o naravno pridelanih živilih. Najprej bomo prisluhnili kmetu, malemu pridelovalcu, potem pa še predstavniku kmetijskega posestva.

Boštjan Per, Mengšan od nog do glave, spada v kategorijo mladih kmetov tako po starosti kot po 'stažu'. Enajsto leto teče, odkar je postal 'gospodar'. V Sloveniji je takih vse manj. Po uradnih podatkih je povprečna starost slovenskih kmetov med najvišjimi v Evropi, kar bi nas moralo skrbeti. Zelo.

Boštjan, ste bili na prevzem kmetije pripravljeni?

Da, že dolgo je bilo v družini nekako dogovorjeno, da bom naslednik na kmetiji. Zato sem obiskoval kmetijsko šolo, s pridobivanjem izkušenj pa tudi ni bilo težav, saj sem od malega pomagal pri vseh opravilih in spremljal, kako se kmetija upravlja. Delo na kmetiji imam torej v krvi, kot rečemo. Kar pa je še važneje – od nekdaj me veseli. Ne moreš biti dober kmet, če delaš z odporom. Če zemlje nimaš rad.

Pa počutje ob prevzemu? Se je v družini zato kaj spremenilo?

Nič se ni spremenilo. No, jaz imam več odgovornosti, to je jasno, sicer pa delamo, si zaupamo in si pomagamo kot prej. O morebitnih problemih se pogovorimo in jih rešimo skupaj. Včasih ne gre čisto gladko, ampak z dobro voljo se vse uredi. Če bi rekel, da mi je bilo ob prevzemu vseeno, bi lagal. Vedel sem, da je to velik korak in velika sprememba v življenju, čas za nove izzive in načrte. Zavedal sem se resnosti, mi je bilo pa veliko lažje, ker sta mi starša ves čas v veliko oporo.

Kaj pa spremembe na kmetiji? Je postalo veliko drugače?

Kmetija mora biti ves čas pripravljena na spremembe in prilagajanje. Iz leta v leto je na vseh področjih kmetijstva in prehrane veliko sprememb, kmetija jim mora slediti. Jaz na primer rad preizkušam nove poljščine. Včasih se preizkus ne obnese. Je pač tako, da so stvari v praksi drugačne kot v teoriji. Če se pa obnese, je potem treba urediti marsikaj, od tehnologije pridelave do prodaje.

Boštjan Per na vrtu pred kmetijo

Gospod Roman Novak na poskusnem polju

Pri delu je vsak par rok dobrodošel. Na kmetiji to še posebej velja, kajne?

Res je. Srečo imam, da je v družini kar nekaj parov pridnih rok, ki pomagajo vsak dan ali po potrebi: starša, brata, svak, žena, tudi otroci. Da se je v življenju treba truditi in da nič ne pride samo od sebe, se otroci najlažje naučijo ob delu s starejšimi. Tudi prijatelji pridejo, če je treba.

Kaj pa administrativna opravila?

Kaj moremo, nov čas je pred kmete postavil tudi te obveznosti. Pri tem nam pomaga kmetijska svetovalna služba, na primer z nasveti o kmetijskih novostih, prijavi na razne razpise glede subvencij, ukrepanji po naravnih nesrečah itd.

Kako bi se dalo na kratko označiti vašo kmetijo?

Naša kmetija ima domače ime PR' KUVAČ. Dedek je namreč imel kovačijo, kmetija pa je nastala naknadno. Tudi oče se je še ukvarjal s kovaštvom, pozneje pa je vse obnovil in dokupil zemljo. Kmetija je poljedelsko-živinorejska. V hlevu imamo predvsem krave za pridelavo mleka. Na travnikih pridelamo vso krmo, kar jo potrebujemo za živali, na njivah pa pridelujemo pšenico, ječmen, koruzo, piro, ajdo, sojo, oljno ogrščico. Zadnjih nekaj let pridelujemo tudi oljne buče, ki za te kraje ni ravno tipična poljščina. Ampak vredno je poskusiti.

Vaša kmetija prideluje skoraj vso hrano, ki je potrebna za preživetje ljudi in domačih živali. Torej pridelava ni intenzivna, ki je ekonomsko sicer bolj učinkovita in je najbolj razširjena, med potrošniki pa ne posebej priljubljena.

Kmetija je naravnana bolj ekstenzivno. V kmetijstvu, ki ni »industrijsko« naravnano, je večji poudarek na varovanju narave, ohranjanju krajine, pridelavi najkakovostnejše hrane. Ob tem pa je treba vedeti, da za vsako stvar, ki jo narediš, ne dobiš pravega plačila, po domače, »se ne splača«. Ampak, če bi vsak tako razmišljal, bi bilo malih kmetij še veliko manj, kar bi bilo velika škoda. Majhnost je mnogokrat tudi prednost.

Torej male kmetije v naravo prinašajo večjo pestrost, boljše kolobarjenje, kar je za kakovost zemlje nujno, gnojenje s hlevskim gnojem, večjo možnost za preživetje manjših živali in raznih organizmov v zemlji, bolj zdravo hrano itd.?

Da, se strinjam. Monokultura (samo ena kultura na veliki površini) ni vedno dobra rešitev. Večji pridelek vedno ne odtehta slabih plati take pridelave, čeprav jih je ob odgovornem pristopu možno omejiti, na primer z minimalno, res nujno količino raznih kemikalij za zaščito rastlin.

Vse več govorimo o osveščenosti potrošnikov, ki jim je čedalje bolj mar, kakšno hrano kupijo pri kmetu ali v trgovinah. Ste enakega mnenja?

Sem. In tudi zame in za mojo družino je to pomembno. Kupci hrane radi vidijo, kje in kako je hrana pridelana. Vedo, da se hrane na zdrav način pridelava manj in da je nekoliko višja cena upravičena. Mislim tudi, da je uporaba manj kakovostnih pridelkov pri pripravi hrane kriva, da je toliko zavržene hrane. Torej nismo nič prihranili, če smo te pridelke oz. izdelke kupili ceneje. Že v šoli bi morali otroke in starše bolj poučiti o teh stvareh.

Še besedo ali dve o trgovcih in njihovi vlogi v ustreznih prehranski oskrbi. Z vidika kmeta, seveda, ekstenzivnega pridelovalca.

O tem bi se dalo veliko povedati. Mali pridelovalci za trgovske centre nismo zanimivi. Biti moraš »velik« in poceni pa stalno na razpolago. Raje uvažajo poceni robo. Zadnje čase imajo razne reklamne akcije o pomenu lokalne pridelave, posebnega »haska« za nas pa nimajo. Tako smo prisiljeni, da se vsak od nas znajde po svoje.

Kako se znajdete na vaši kmetiji?

Zaenkrat gre. Ljudje nas poznajo in nam zaupajo. Imamo stalne in občasne stranke, vsakogar smo veseli. Veste, premalo je, da zna kmet pridelati, da je inovativen, da je priden on in njegova družina. Pridelke mora tudi prodati, za kar sta prav tako potrebna znanje in spretnost. Pa ne samo za preživetje, tudi za razvoj in modernizacijo mora ostati. Le tako bo kmetovanje zanimivo za mlade.

Se vam ne zdi, da manjka neka oblika organiziranosti med kmeti za boljšo poslovnost na lokalni in medobčinski ravni?

Ideja o tržnici je bila dobra, zdaj bi se morali dogovarjati, kaj se da še narediti. Preveč čakamo na druge. Tudi aktivnejša vloga občine bi bila dobrodošla.

Ste zagovornik ekološke pridelave hrane?

Seveda. Ne samo v besedah. V tem vidim prihodnost in možnost za bolj zdravo življenje. Iskreno, druge možnosti pridelovalci hrane nimamo. Če so potrošniki osveščeni, moramo biti tudi mi. Še več – korak spredaj. Z roko v roki, le tako bo zadeva delovala.

Kakšen je delovni dan na kmetiji, kot je Perova?

Poln do zadnje minute. Živino v hlevu je treba krmiti in molsti vsak dan. Tudi ob nedeljah in praznikih. Jutranja opravila v hlevu se začnejo ob petih, večerna se končajo pozno v noč. Vmes je služba, delo na polju in še marsikaj.

Boštjan, kaj je za vas sreča?

Zdravje, prijateljski odnosi, odkritost. Delo, ki ga rad opravljaš. Družina in biti z njo. Medsebojno spoštovanje. To je neprecenljivo.

Kaj pomaga v utrujenosti, stiski?

Družina, jasno. Pa glasba – pri godbi že več kot 30 let, pri ansamblu DORI, družinskih zasedbah. In mnenje tistih, ki jim zaupam in mi stojijo ob strani.

Kmetijski inštitut Slovenije, Oddelek za infrastrukturo, raziskave in prenos znanja

Ob lepo urejenem gradu Jablje, zgodovinski znamenitosti naše občine, ki si ga je vredno ogledati tudi znotraj, stoji še ena znamenitost. Ne vem, če smo dovolj ponosni nanjo, saj ni ravno veliko občin v Sloveniji, v kateri bi domovala institucija državnega pomena. Za Kmetijski inštitut Slovenije (KIS) gre. Resda je njegov sedež v Ljubljani, velik del njegove dejavnosti pa se vendarle odvija pod organizacijskim vodstvom enote v Jabljah še v nekaterih drugih krajih.

Jabeljsko posestvo deluje že 62 let. Ustanovila sta ga Biotehniška fakulteta in Kmetijski inštitut za potrebe poskusništva in praktičnega učenja študentov v kmetijstvu. V tem času so bile izvedene številne spremembe organiziranosti in imena, kot na primer Kmetijski poskusni center Jablje, Center za razvoj kmetijstva in podeželja Jablje, Infrastrukturni center Jablje. Namen vseh potez je bil utrjevanje slovesa inštituta kot osrednje znanstvenoraziskovalne in strokovne institucije na področju kmetijstva v Sloveniji.

G. Roman Novak, univ. dipl. inženir kmetijstva, vodja Centra za prenos tehnologije, je odgovoril na nekaj vprašanj.

Kako bi opredelili dejavnost enote v Jabljah glede na program Kmetijskega inštituta Slovenije (KIS)?

Prvi namen posestva je nuditi infrastrukturo (zemljišča, stroje, delovno silo) celotnemu znanstvenoraziskovalnemu in strokovnemu delu KIS. Poleg tega je za posestvo tudi zelo pomembna semenska proizvodnja žit, trav, detelj, prosa, ajde, ozimne krmne ogrščice ... Seveda pa v kolobar vključujemo tudi druge poljščine, da kar najbolje izkoristimo zemljišča, ki jih obdelujemo. Teh je trenutno 420 hektarjev. Večinoma so njive, nekaj tudi travnikov. Imamo tudi dva hleva za 120 govedi. Za raziskovalne in strokovne namene imamo tudi nekaj rastlinjakov. Kot raziskovalna in strokovna institucija vedno stremimo k novim naprednim tehnologijam, zato vseskozi opozarjamo odgovorne osebe na ministrstvih, da je treba infrastrukturo v Jabljah posodobiti. Želimo si, da se KIS iz Ljubljane v celoti preseli v Jablje.

Navedena dejavnost je izjemnega pomena za slovensko kmetijstvo, pridelovalci imajo lahko neposredno korist, še posebej tisti iz domače in okoliških občin. Ali strokovne ugotovitve pridejo do njih?

Z vsem delom inštituta kot javnega zavoda je lahko vsak seznanjen. Vse stvari javno publiciramo. Vsak lahko dobi informacijo o tem, kaj delamo, spozna naše ugotovitve, priporočila. Vsako leto organiziramo nekaj strokovnih posvetov odprtega tipa in vse to objavimo.

Se pridelovalci (kmetje, vrtnarji ...) iz našega okolja vaših prireditev udeležujejo?

Nekateri se. Liste prisotnosti imamo, ne delamo pa statistike, od kod kdo pride. Sicer pa velja rek – pameten kmet pogleda pri sosedu, kako dela.

Kaj pa pobude s strani okolja, na primer občin, da bi imeli strokovni posvet, ki bi jim pomagal, denimo, pri oblikovanju strategij razvoja kmetijstva v pogojih podnebnih sprememb?

Poskusno polje

Mi smo zainteresirani. Koliko so pa morebitni interesenti iz okolja, je pa druga stvar.

Kaj štejete za največje dosežke v delovanju posestva Jablje?

Dva bi izpostavil: prvi je vzgajanje in ohranjanje slovenskih sort žit, trav, detelj in vrtnin, drugi pa ohranjanje zdrave pitne vode na Mengeškem polju.

Torej je zasluga inštituta, da je na Mengeškem polju zdrava voda?

Ja, seveda. Odgovorno kmetovanje ni uničevalec pestrosti narave in onesnaževalec. Če pa kdo izpostavlja profit, je pa druga stvar.

Sprejemate izzive, ki se nanašajo na ekološko pridelavo hrane?

Da. Posestvo ima tudi del površin, namenjenih ekološki pridelavi, tako lahko sledimo razvoju kmetijstva tudi na tem področju.

Kakšen bo vpliv podnebnih sprememb na slovensko kmetijstvo?

Vpliv vremena postaja oz. ostaja dejavnik, ki ga človek mora in bo moral resno upoštevati. Če ne, potem bi morali govoriti o človeških neumnostih, ki jih počne do narave, namesto da govorimo o vremenskih katastrofah.

Kaj bi rekli na laično mnenje, da bi se z izzivi, kot so podnebne spremembe, spremembe v kulturi prehranjevanja, pridelava zdrave hrane, ohranjanje biotske pestrosti itd., lažje spopadale in se prilagajale manjše kmetijske enote – kmetije?

Rekel bi, da se težnja ekonomije h koncentraciji, to je oblikovanju velikih proizvodnih enot, vedno ne obnese. So meje, ki jih je treba upoštevati.

Ljubitelji narave menimo, da so velike obdelovalne površine, tudi Mengeško polje, izrazito monokulturno pridelavo, biotsko revne. Tudi zaradi posledic verjetnega vnosa kemikalij na te površine. Kaj menite o tem?

Mislím, da je zaenkrat Mengeško polje biotsko še zelo pestro. Tudi kemikalije ne presegajo kritičnih mej. Je pa treba skrbeti za to pestrost in kakovost tal na vseh nivojih.

Besedilo: Branko Lipar • Foto: osebni arhiv Boštjana Pera, Urška Vahtar, Blaž Lipar, Roman Novak

Pšenica

Prvošolčki OŠ Mengeš in slovenska ljudska pesem

Prvošolčki smo s prepevanjem in plesom veselo praznovali celotno pomlad tako v parku Oranžerije ob vseslovenskem petju kot tudi na vseh treh šolskih prireditvah, Prvošolčkovem dnevu, Kdor vesele pesmi poje ter Šola tako in drugače.

Do želje po tako širnem delovanju je prišlo ob spoznanju, kako postaja poznavanje in prepevanje slovenskih ljudskih skromno. Glavni namen petja je bil torej otrokom približati radostno melodijo, tankočutnost besedil in sporočilno vsebino številnih in raznovrstnih slovenskih ljudskih pesmi. V ta namen je bila na šolski spletni strani objavljena zbirka besedil slovenskih ljudskih pesmi, primernih petju z otroki. Tako so otroci lahko prepevali in spoznavali ljudsko pesem tudi doma.

Mnogokateri Slovenec ne pozna najosnovnejših narodnih pesmi. Ne zavedamo se, da imamo Slovenci eno najbolj številčnih zbirk ljudskih pesmi, ki jih šteje nekaj tisoč.

Poleg pesmi imamo Slovenci eno najbolj ohranjenih baj-slovnih izročil, ki se izražajo v pravljicah, bajkah, legendah in v pesmih. Ena od najpomembnejših zbirateljic ljudskega in zgodovinskega izročila ter pripovedovalka je Dušica Kunaver. Kljub svoji visoki starosti s svojim srčnim in dobrohotnim pripovedovanjem pravljic ter zapisi v številnih knjigah,

zbirkah pesmi in pripovedkah, zgodovinskih knjigah, namenjenih odraslim in otrokom, še vedno vsakodnevno širi številno in raznovrstno zavidljivo obsežno ljudsko izročilo. S slikovitim pristopom širi zgodovinske pomembnosti naše dežele in ljudstva ter njegovo prvobitnost, ki se je sploh ne zavedamo. Tako ohranja in objavlja naše bogato ljudsko izročilo, iznajdljivost, ustvarjalnost, marljivost in srčnost našega naroda.

Poleg tega se v sosednjem Trzinu v okviru študijskega krožka Etno fletno skupina nadobudnih ljubiteljev Slovenije trudi širiti bogato slovensko zgodovino. S pomočjo dokumentarnega filma Korenine moje domovine, s predavanji svojih gostov (Dušica Kunaver, Ivan Sivec, Simon Prosen, Anton Perdih in drugi znani sodelujoči) ter petjem gostijo po celotni Sloveniji. Njihov cilj je širjenje zavesti Slovencev in prikazovanje na novo odkritih zgodovinskih najdb, ugotovitev raziskovanj in dejstev ter razkrivanje prvobitnosti našega ljudstva na evropskih in svetovnih tleh.

Pod naštetimi vplivi je prišlo na šoli do ideje, da svojo enkratnost slovenskega izročila prikažemo in ohranjamo s petjem slovenskih pesmi ter branjem slovenskih pravljic v pomladanskem in že tudi v zimskem času.

Slovenska pesem je tankočutna tako v besedilu kot v melodiji. Kot razlaga Dušica Kunaver, je marsikatera pesem značajska, vsebinsko in melodično povezana s pokrajino, v kateri je nastala. Pesmi, nastale v hribovitih predelih, so pogosto melodično bolj razgibane in bolj poskočne (Jaz pa pojdem na Gorenjsko), medtem ko so v bolj ravnih pokrajinah nekoliko bolj enovite in večkrat počasnejše (Lepa Anka), pesmi o vodi in morju pa počasnejše, umirjene in »valovite«. Tudi besedila so vsebinsko složna s pokrajinami in njihovimi značilnostmi. Izražajo skromnost, trdoživost, delavnost, pa vendar tudi radost in poštenost slovenskega prebivalca. Kljub trdemu in skromnemu življenju slovenskega človeka so pesmi največkrat vedre in tudi hudomušne. Besedišče in melodije izražajo globoko povezanost Slovencev z naravo,

ki jo je naš človek častil in bil z njo vsakodnevno povezan, jo spoštoval ter upošteval v svojem delovanju in življenju. Tankočutno opevajo in vsebujejo elemente narave, tako živali, rastline kot naravne pojave. Živali spremljajo človeka in sobivajo z njim v naši prečudoviti deželi, kar se kaže v številnih pesmih in pripovedih. Izražajo povezanost tako z gorskimi, vodnimi in drugimi živalmi, ki jih je naš človek nekdanj občudoval in častil. Spomnimo se vseh pesmic in običajev, ki so namenjeni pticam (Škrjanček, Sinička, Kos, Čuk, Gregorjevo, Jurjevo, Kresnik), gozdnim živalim (lisica, jež, zajec, medved, volk), gorskim živalim (orel, kozorog), travniškimi živalim (polž, muren, mravlja, pikapolonica, muh) in vodnim živalim (rak, riba, komar). Naši predniki so častili vsako menjavo letnega časa s petjem in plesom (Kurentovanje, Gregorjevo, zeleni Jurij, Kresnik itd.). V svojih ljudskih pesmih najdemo nauke, svarila, vero, upanje, spomine in sporočila iz davnine.

Pomladansko praznovanje smo tako ovekovečili in zaključili s pridružitvijo projektu vseslovenskega petja Matee Brečko idr., ki medgeneracijsko združuje Slovence s petjem prelepих slovenskih pesmi. Projekt ohranja slovensko kulturo in jezik ter krepi narodno pripadnost. S pomočjo petja ustvarjajo boljše vzdušje in povezujejo ljudi med seboj. Tudi naši predniki so ob delu, počitku in ob praznovanjih vsakodnevno prepevali.

Dušica Kunaver pravi: »Človek je kot rastlina, kot drevo. Drevo ima korenine. S krošnjo se ozira okrog po svetu, ampak korenine ima v zemlji. Če pa nima korenin, ni več drevo. Postane hlod. Hlod pa lahko brčneš, kamor hočeš.« V času zelenega Jurija, 24. malega travna, smo se zato v dopoldanskem času združili vsi učenci in učitelji 1. razreda ter do kosila v parku Oranžerije prepevali slovenske narodne pesmi. Povabilo na dogodek smo objavili na šolski spletni strani in v glasilu Mengšan.

Pridružilo se nam je nekaj skupin razredov ostale razredne stopnje in nekaj posameznih učiteljev. Z nami so prepevali

povabljeni roditelji, dedki in babice naših učencev, nekaj Mengšanov in tudi nekdanjih učiteljev šole.

Vsakdo je prepeval, kakor je znal, in se radostil z nami, kljub pretečim kapljicam z neba in posledično nekoliko okrnjenemu dogodku. Združili smo se ob prelepi slovenski pesmi, ki nam je ogrela in razširila naša srca in nasmeh.

V prihodnjem letu bomo dogodek ponovili, Mengšane in druge vesele pevce pa že sedaj vabimo k sodelovanju. Dobrodošli so pevci in glasbeniki. Pridružite se nam! Kdor želi sodelovati, naj me poišče na šoli v naslednjem šolskem letu.

Hvala vsem, ki so sodelovali in se nam pridružili. Veselo prepevajmo in širimo zavest dalje.

Besedilo in foto: **Kristina Šegel**

OBČINA MENGEŠ

URADNE URE:

ponedeljek: 8.00 - 12.00 in 13.00 - 15.00

sreda: 8.00 - 12.00 in 13.00 - 17.00

petek: 8.00 - 13.00

Petdesetletnica Trim steze Mengeš

Trim steza, ki je v Mengšu speljana po poteh in pobočjih Gobavice in v slikovitem naravnem okolju nad Mengšem, omogoča zdravo gibanje, ob rednem obisku pa tudi napredek in ohranjanje raznolikih psihofizičnih sposobnosti. Temelj dejavnosti sta hoja in tek, kar ob izvajanju posameznih gibalnih nalog dviguje in ohranja splošno fizično kondicijo, z vadbo na posameznih postajah pa se izboljšujejo tudi gibalne sposobnosti.

Turistično olepševalno društvo Mengeš je s sodelavci stezo postavilo leta 1973, z namenom, da bi vsem obiskovalcem pomagala krepiti zdravje in ohraniti telesno kondicijo. Na njej so se obiskovalci srečali z 20 vajami v dolžini 2.207 m.

Jeseni leta 1981 je TD Mengeš izvedlo prvi »Družinski trim«, kar je v naslednjih letih postala tradicionalna akcija. Leta 2009 so stezi dodali še pet vadbenih postaj, tako da jih je sedaj skupaj petindvajset, steza pa je dolga 2.080 m, z višinsko razliko 84 m.

Turistično društvo Mengeš, ki skrbi za stezo, vsako leto v začetku junija organizira akcijo Vsi na trim, v kateri promovira zdrav način življenja in opravi raziskavo o tem, kdo so obiskovalci steze, od kje prihajajo in kolikokrat jo obišejo.

Letošnja akcija je potekala v nedeljo, 4. junija 2023, od 8. do 14. ure. Ob 9. uri je bil na parkirišču pred začetkom steze kulturni program, na katerem smo slovesno obeležili 50-letnico trim steze. Na prireditvi so sodelovali župan Bogo Ropotar, Mengeška godba, harmonikarja Taj Čad in Anže Zorman iz OŠ Mengeš ter nekdanji župan Franc Jerič, ki je v nagovoru obudil spomine na osnovnošolska leta pred petdesetimi leti, ko se je med urami športne vzgoje s svojimi sošolci in ob mentorstvu učitelja Miklavža Trobca med prvimi podal na stezo in jo preizkusil. Kasne-

je je Franc Jerič po celotni stezi obiskovalce tudi popeljal in vodil vadbo na posameznih postajah. Na prireditvi je z zbiranjem sredstev sodeloval tudi Šolski sklad Osnovne šole Mengeš. Letošnja akcija Vsi na trim je bila tudi posodobljena. Obiskovalci so lahko tekmovali v interaktivni nagradni igri Spoznavanje Mengša in okolice.

Na stezi so poiskali točke s QR kodami, preko katerih so dostopali do vprašanj. Na vsaki orientacijski točki so dobili vprašanje in namig za rešitev ali pot do naslednje točke. Prehoditi je bilo potrebno trim stezo v celoti. Vprašanja so bila tematsko povezana z Mengšem in njegovo zgodovino. Vsi tekmovalci, ki so oddali pravilne odgovore preko spletnega obrazca, so sodelovali v nagradnem žrebanju, ki je potekalo na dan prireditve ob 14. uri na Mengeški koči. Nagrajenci so bili objavljeni na spletni strani Turističnega društva Mengeš in v prejšnji številki glasila Mengšan.

Besedilo: **Nataša Vrhovnik Jerič** • Foto: **Miha Požar**

Primožev večer 2023

Pesem, še zlasti ljudska pesem, je že od nekdaj naša zvesta spremljevalka, od zibelke do groba. Večina ljudskih ustvarjalcev in ljudskih pevcev je pozabljenih, a domača pesem, največji zaklad, je ostala.

V celoto se je vse ljudsko blago povezal predvsem ob običajih in praznikih in na različnih druženjih ob dejavnostih in večerih - v okoliščinah, ki so od današnjih precej drugačne. Da jih ne pozabimo, skrbijo tudi v Kulturnem društvu Antona Lobode v Loki. Vsem, ki cenijo slovensko pesem in bogato kulturno dediščino ter jo negujejo in prenašajo na naslednje rodove, je Pevska skupina RŽ na že 27. Primoževem večeru z izborom cerkvenih, fantovskih, dekliških in ljubezenskih pesmi osvežila spomin na našo bližnjo in daljno preteklost. Obiskovalci večera so prisluhnili pesmim Zvonček čuj večerni, Večerni zvon, Mirno nam plove čolnič življenja, Zagorski zvonovi, Dekle na vrtu, Oblaki so rudeči, Kukav'ca, Ko prišla bo pomlad, Bele planike, Pastirček, Studenček in Pleničke je prala.

Koncertni večer so zaključili s pesmijo Tam kjer teče bistra Zila, v kateri smo slišali tudi besede: "Slovenska mat' me je rodila, na svojih prsih me dojila, slovenske pesmi pevala, ko dete me je zibala".

Naj lepa slovenska pesem doni še naprej.

Besedilo in foto: **Nataša Vrhovnik Jerič za KD Antona Lobode**

Skupina zagnanih telovadk in telovadca

Fit upokoјenci

V Društvu upokoјencev Mengeš smo bili zelo veseli povabila, da si ogledamo nov Bodifit fitness center. V družbi inštruktorja Andraža Pauka smo si najprej ogledali sodoben in lepo opremljen fitness, savno, sobo za krio terapijo in pilates studio. Andraž nam je razložil prednosti vadbe na sodobnih fitness napravah, pomen redne vadbe za človekovo telo in dobrobiti druženja. Priporočil nam je posebno in ugodno ponudbo za seniorje, ki je sicer vezana na letno članstvo, ampak ljudje smo že tako usmerjeni, da če nekaj plačamo, potem smo tudi resni in vztrajni pri vadbi. Z vztrajno vadbo pa pridejo tudi rezultati.

V nadaljevanju smo v sobi za skupinsko vadbo pod Andraževim vodstvom naredili enourno vadbo za zdravo hrbtenico. Ugotovili smo, da še nismo za v staro šaro in vadba je dobro dela našemu hrbtu. Na koncu je Andraž predstavil program vadbe, ki je prilagojen potrebam posameznika. Pred začetkom vadbe izvedejo tudi testiranje, s katerim ugotovijo telesno stanje posameznika. Od rezultatov je odvisen tudi program vadbe.

Vsi, ki smo prišli, smo bili navdušeni in kar nekaj se nas je včlanilo. Vabljeni tudi vsi drugi, da naredite nekaj dobrega za svoje zdravje in boljše počutje.

Besedilo: **Marija Štebe** • Foto: **Bodifit**

Vadba za zdravo hrbtenico

Rokodelke se predstavijo

Backove vezilje

Rokodelska razstava gorenjskih upokojencev

Gorenjski rokodelci, ki ustvarjajo po društvih upokojencev v Gorenjski regiji, so se tudi letos zbrali na vsakoletni rokodelski razstavi. Letos je bil organizator Društvo upokojencev Javornik – Koroška Bela Jesenice.

Razstavni prostor je v petek, 2. 6. 2023, vrvel od zagnanih razstavljalcev, ki so hiteli pripravljati vsak svoje stojnice pred otvoritvijo, ki je bila napovedana za 17. uro. Backove vezilje pod mentorstvom Vide Burnik in rokodelke, ki jih vodi Majda Repnik, so razstavljale v osrednjem delu dvorane in s svojimi izdelki pritegnile veliko število obiskovalcev in razstavljalcev. Imele so zares lepe stojnice s čudovitimi izdelki izpod spretnih prstov naših upokojenk. Izvrstno so predstavile DU Mengeš in tudi občino Mengeš. Otvoritev je pospremil lep in zanimiv program učencev Glasbene šole Jesenice in mešana pevski zbor upokojenk in upokojencev z Jesenic. Slavnostni govorniki in slastna pogostitev so prispevali k veselemu vzdušju in druženju.

V treh dneh si je razstavo ogledalo veliko število obiskovalcev in naša Majda Repnik jih je naučila izdelovati rože iz odpadne plastike. Vsako leto se rokodelke in rokodelci in vezilje srečajo v eni od gorenjskih občin, se družijo, si izmenjujejo izkušnje in ideje in prav to je smisel ohranjanja bogate tradicije.

Besedilo: **Marija Štebe** • Foto: **Marija Štebe, Vida Zorič**

SERVIS LCD TV APARATOV

SHARP
KENWOOD
TELEFUNKEN
● BLAUPUNKT
FINLUX JVC
TOSHIBA
HITACHI

AVS AUDIO
 VIDEO
 SERVIS

SERVISNI PARTNER ZA SLOVENIJO

Telefon: 01 729 13 03

Telefon: 01 729 13 04

E-pošta: avs.menges@siol.net

Internet: www.sharp-servis.si

Hribarjeva ulica 38, 1234 MENGEŠ

Delovni čas: od 9.-12. in od 15.-18. ure

Ozke ulice Pazina

Mengeški upokojenci na izletu v Istri: Pazin, Vodnjan, Bale

Vroče bo, nas je opozarjala vremenska napoved za 22. 6. 2023. Mi pa smo se podali na izlet v hrvaško Istro. Sonce nam res ni prizanašalo, ampak povsod se najde tudi senca. Na glavah smo imeli kape in slamnike in se z vročino nismo obremenjevali.

Pot nas je peljala najprej v notranjost polotoka Istre v Pazin, ki je bil v srednjem in novem veku pod avstrijsko vladavino. Mesto je bilo zgrajeno nad strmo sotesko, na dnu katere teče potok Pazinčica in je bilo tako naravno zaščiteno pred sovražniki. Po legendi naj bi Pazinčico, ki je največja istrska reka ponikalnica, ustvaril velikan Dragonj. Z udarcem noge ob tla je ustvaril tudi Pazinsko jamo, ki se danes nahaja tik ob Pazinskem kaštelu, kjer je bil sedež Pazinske knežije oziroma grofije. Skozi burno zgodovino je služil mnogim vladarjem kot obrambna utrdba, v njej pa so tudi živeli. Danes v njem domuje mestni etnografski muzej, ki hrani kulturno in zgodovinsko dediščino Istre.

Lokalna vodička Sabina nas je popeljala po mestnih ulicah in pred nami razgrnila pestro in slavno zgodovino mesta, ki je še danes upravno središče Istrske županije. Ogledali smo si župnijsko cerkev sv. Nikole, pazinski zvonik, ki je zgrajen po beneškem zgledu ločeno od cerkvene ladje, franjevački samostan in most Vršič, kjer je čudovit razgled na sotesko in kjer se začne zanimiva pohodniška avantura s slapovi, jezerci in ostanki starodavnih mlinških koles. Mi pa smo se vrnili v mesto, kjer smo se odžejali in oddahnili. V Vodnjanu nas je pričakala vodička Erika. Vročina je bila neusmiljena in težko smo se podali na ogled mesta. Njegova zgodovina sega v antični čas, največji pečat pa mu je pustila vladavina Beneške republike in dejstvo, da ga ni opustošila epidemija kuge, ki je v 16. in 17. stoletju zdesetkala prebivalstvo Istre. Vodnjan se ponaša z največ cerkva, najdaljšo in najožjo ulico v Istri, najvišjim zvonikom, ki je kopija zvonika v Benetkah, nekaj izjemnimi renesančnimi palačami, relikvijami v cerkvi sv. Blaža in avtohtonim istriotskim jezikom, ki ga govorijo samo še starejše osebe in naša vodička Erika, ki nam je zapela staro istriotsko pesem.

Lačni smo se odpeljali v Bale, v kamp San Polo, kjer so šef Boban in njegovi pomočniki poskrbeli za odlično kosilo in dobro pijačo. V bližnjem zalivu pa smo si ohladili razgreto telo. Voda je bila prijetno topla in plavanje je bilo pravi užitek. Ob sončnem zahodu smo se poslovili od gostiteljev. Šoferja Rajko in Robi pa sta nas varno pripeljala v Mengeš. Bilo je nepozabno. Ko boste v Istri, vam priporočam ogled istrskih mest v notranjosti otoka ob kakšnem deževnem dnevu, ko vreme ne bo za kopanje.

Besedilo: **Marija Štebe** • Foto: **Sabina, Marija Štebe**

Nastop v mestnem gledališču Teatro Municipal Enrique Buenaventura

Dobrodošla Slovenija

MENGEŠKI UTRIP

V Južni Ameriki na zemljevid risali kraj Mengeš in Slovenijo

Folklorna skupina Mengeš je letošnjo pomlad v številčni zasedbi odpotovala na "drugi" konec sveta, v Južno Ameriko. Tisti čas se je v Kolumbiji, v mestu Cali, odvijal CIOFF (International Council of Organizations of Folklore Festivals and Folk Arts) festival. Načrtovanje za to pot je bilo dolgo in premišljeno. Motivacija pa velika tudi zaradi širšega namena.

»V prvi vrsti je bil namen promocija Slovenije in slovenske kulture, ki temelji na ljudskem izročilu. Sodelovati kot majhna država v družbi velikih nacij je privilegij, na katerega smo lahko vsi skupaj zelo ponosni. Za Kulturno društvo Svoboda Mengeš in vse udeležence pa je to enkratna izkušnja spoznavanja plesnega izročila drugih skupin in uživati v izjemnih plesnih predstavah,« pove Boštjan Svete, ki na turnejah skrbi za zapise in objave dnevnega dogajanja.

Njihova želja je bila, da v najboljši meri predstavijo Slovenijo in naš kraj Mengeš, plese, stkane v različne koreografije, in izvedejo nastope v najboljši luči pred številčnimi gledalci. Skupina je uživala tudi v vsem dogajanju na in ob festivalu. Spoznali so Kolumbijo in mesto Cali, njihove plese in kulturo, kulinariko in turistične znamenitosti. Vse to jim daje nov polet in navdih za nadaljnje delo in motivacijo za ohranjanje in promocijo slovenske kulture in ljudskega izročila še naprej.

Urnik je bil pester. Skoraj vsak dan so nastopali, imeli predstavitev, odgovarjali na novinarska vprašanja in prejeli veliko navdušenih aplavzov, zahval in simboličnih daril. Boštjan Svete še pove, da je Kolumbija vsekakor maksimalno navdušila in po odzivih gledalcev, organizatorjev in drugih sodelujočih na festivalu je bil namen glede razpoznavnosti FS Mengeš kot ambasadorke folklorne dejavnosti v svetu dosežen.

Besedilo: **Urška Vahtar** • Foto: **FS Mengeš**

Glasbeniki FS Mengeš na nastupu ob imenitno podprti animaciji

Zahvala organizatorjev in predstavnikov mestne občine Cali FS Mengeš, podelitev daril in slikanje ob zastavi mesta Cali

Gabi in Emil pred odhodom na nastop

Obvezna generalka, spoznavanje odra in pozicijska vaja pred večernim nastopom

Nastop v parku Artesanal Loma de la Cruz. Animacija v ozadju prikazovala zemljevid Slovenije in točko kraja Mengeš

Nastop pred številčno množico obiskovalcev v parku Artesanal Loma de la Cruz

Zastavonoši Ingrid in Aljaž pred zaključno slovesnostjo

Panama

Zahvala in plaketa FS Svoboda Menguš za udeležbo na festivalu iz rok direktorja festivala

Popoldanski oddih in druženje s skupino

Kratek plesni insert med povorko po ulicah Calija

Lepo so za FS Menguš poskrbeli tudi v hotelu

Druženje v salsa klubu La Topa Tolondra

Nastop v nakupovalnem središču Cosmocentro

Druženje plesalk in plesalcev med državami udeleženkami pred povorko skozi mesto Cali

Povorka skozi mesto Cali

Stalni spremljevalec pred hotelom, ki je pomagal urejati promet

Veselo razpoloženje pred povorko - skupna slika plesalcev iz Ukrajine

Povorka

Nastop v mestnem gledališču Teatro Municipal Enrique Buenaventura

Havaji

Zaključek festivala v odprtem gledališču Teatro al Aire Libre, los Cristales

Tradicionalni Sprehod ob Pšati

Junij je bil v Mengšu tudi umetniško obarvan, saj se je v Staretovem drevoredu odvil že tradicionalni Sprehod ob Pšati, ki so ga tudi letos čudovito izpeljali likovniki iz Likovnega društva Mengeš, v goste pa tudi letos povabili številne druge umetnike, med drugim likovnice iz Laškega in Ljubljane.

Kljub nekaj kapljam dežja je bila razstava čudovita, obiskalo pa jo je precejšnje število ljudi, čeprav sta se sočasno odvijala še dva dogodka – medobčinsko gasilsko tekmovanje in kolesarska tekma. Razstavljeni dela je navdušeno pozdravil tudi župan Občine Mengeš, ki je razstavo obiskal v dopoldanskem času, pozitivnim odzivom pa se je v popoldanskih urah pridružila tudi menceška podžupanja mag. Tina Štrukelj, ki je galerijo na prostem obiskala nekoliko pozneje.

Navdušenje ob ogledu del je razstavljalce nedvomno spodbudilo in navdihnilo, da že ustvarjajo za prihodnje leto, za naslednji Sprehod ob Pšati, ki se ga vsi mi že neizmerno veselimo.

Besedilo: **Barbara Kopač** • Foto: **Helena Testen**, Likovno društvo Mengeš

Sodelovanje Likovnega društva Mengeš na 5. mednarodnem Ex tempore Kranj

Kulturno društvo likovnikov Kranj je tudi letos povabilo likovnike na 5. mednarodni Ex tempore Kranj 2023. Odzvalo se je nekaj več kot petdeset likovnikov, ki so imeli približno mesec dni časa, da ustvarijo svoje likovno delo na dani temi Podobe Kranja in Kozolci.

Svojo udeležbo so prijavi tudi trije člani Likovnega društva Mengeš. Tričlanska komisija je v delih dveh naših članov prepoznala likovno kompetenco in estetiko izražanja, za kar ju je tudi nagradila. Aleš Koman je za svojo sliko »Glavni trg« (akril na platnu) dobil glavno nagrado grand prix (plaketa in denarna nagrada), Marijana Tavčar pa je dobila za svojo sliko »Jutro« (akril na platnu) zahvalo in knjigo Art. Seveda smo v Likovnem društvu Mengeš vedno veseli uspehov svojih članov in se z njimi ponašamo. Iskrene čestitke nagrajencema. V obrazložitvi podeljene glavne nagrade je komisija zapisala: »Dobro zasnovana in realizirana kompozicija, ki vključuje tudi človeški figuri. Mesto torej ni »prazno«. Slikar je našel zanimive barvne rešitve in usklajeno razmerje kontrastov senc in svetlobe. Zelo premišljena organizacija likovnega polja.«

Odprtje razstave vseh oddanih likovnih del je bilo v petek, 16. 6. 2023. Zaradi obsežnosti bodo dela razstavljeni v dveh kranjskih galerijah, in sicer v galeriji Zveze kulturnih društev in v galeriji Mestne knjižnice. Razstava bo odprta do 15. 7. 2023.

Besedilo in foto: **Estela Podgoršek**

Poslikava panjskih končnic na Ožbovčevi domačiji

Člani Likovnega društva Mengeš smo se na povabilo čebelarja Sebastjana Romšaka že četrtič udeležili tradicionalnega junijskega druženja na »Ožbovčevi domačiji« na Podjelšah v Mekinjah, in sicer 12. in 13. 6. 2023.

Namen druženja je bil tudi tokrat poslikava čebelarjevih panjskih končnic. Ob prijetnem skupnem druženju z gostiteljevo družino je vsak član društva poslikal vsaj eno panjsko končnico ali panj z izbranim motivom. Pod Ožbovčevim toplarjem so tako člani poustvarjali tradicionalne motive panjskih končnic, nekateri pa so ustvarili popolnoma nove motive.

Tovrstna ljudska umetnost sega daleč v 18. stoletje. Slike, ki so jih slikali preprosti, največkrat samouki slikarji, imajo po večini figuralne motive. Znanih je več kot 600 različnih motivov. Med najbolj znanimi so: Hudič brusi babi jezik, Mož se vrača pijan iz gostilne, Babji mlin (ponazarja hudiča, ki v mlin nosi staro in grdo žensko, ven pa jemlje mlado in lepo), Kmečka tožba (ponazarja dva kmeta, ki se prepirata za kravo, odvetnik jo pa molze), Žena, ki vleče moža iz gostilne, in drugi.

Že naslovi motivov nam povedo, da so ljudski slikarji poleg verskih, zgodovinskih, vojaških slikali tudi motive iz vsakdanjega kmečkega življenja, pa tudi motive, ki opozarjajo na človeško neumnost, in take, ki na šaljiv način zasmehujejo tako moške kot ženske.

Čebelarji so jih nameščali na svoje panje, da bi jih ločili med seboj in od tujih. Pogosta je bila uporaba svetniških motivov, za katere so verjeli, da bodo varovali čebele.

Od leta 2018 je poslikava panjskih končnic vpisana v register nesnovne kulturne dediščine.

Tako smo člani Likovnega društva Mengeš v prijetnem druženju, polnem smeha in veselja, obujali tradicijo poslikave panjskih končnic. Medtem ko je gostitelj skrbel, da želodčki niso krulili in grla niso bila suha, so nastajale prave male umetnine, ki bodo polepšale čebelji domek.

Besedilo: **Estela Podgoršek** • Foto: **Helena Testen, Lojze Burja**

Praznovanje umetnosti

V sredo, 14. junija, se je v prostoru AIA – Mladinskega centra Mengeš odvijalo odprtje Razstave Sanjarij. Svoja dela so razstavljali otroci in odrasli, ki so v sezoni 2022/23 ustvarjali pod budnim očesom umetnice Maje Maselj. Dan je bil namenjen praznovanju umetnosti, ustvarjalnosti in avtentičnosti.

Ustvarjalci so se redno srečevali z mentorico vsak teden ter razvijali risarske in slikarske spretnosti. Poglobili so se v svet domišljije, raziskovali njegove razsežnosti in ugotovili, da v njem ni omejitev, te namreč postavlja vsakemu le lasten kritični um. Bolj ko so ustvarjalci zaupali svojim sposobnostim opazovanja, risanja in barvanja, bolj se je tudi odpirala ustvarjalna energija. Posledično sta zaživela iskreno veselje in lahkotnost do izražanja. Na tej točki so se ideje začele kopičiti, omejitve pa so skoraj popolnoma izpuhtele.

S pomočjo umetnice so ustvarjalci odkrivali svoj način izražanja in raziskovali motive, ki so jih najbolj privlačili. Tekom ustvarjalnega procesa se je utrjevalo kreativno razmišljanje, ki sta ga spodbujala iznajdljivost in oblikovanje novih idej. Na umetniških delavnicah Maje Maselj ne gre zgolj za risbe in slike, ampak za razvoj zdrave samozavesti in pristnega izražanja avtentičnosti. Tu se namreč zares skrivata potencial in razvoj ustvarjalca. Krepitev teh notranjih moči se odraža tudi v vsakdanjem življenju in umetnost resnično pozitivno vpliva na vsa življenjska področja.

Lepo vabljeni na ogled Razstave Sanjarij. Razstava je odprta do 31. avgusta 2023 v AIA – Mladinskem centru Mengeš. Lepo vabljeni tudi septembra v novo sezono umetniških delavnic in jogijskih ur pod okriljem Maje Maselj.

Besedilo: **Maja Maselj** • Foto: **Brane Tomšič**

PGD Loka pri Mengšu – 90 let

Skok v zgodovino

Dne 30. aprila 1933 je bil v »Lukovi« gostilni v Loki pri Mengšu sestanek z delovnim naslovom: »Ustanovitev prostovoljnega gasilskega društva«. Pobudo za ustanovitev je dal g. Josip Petrič, uslužbenec v gradu Jablje. Na njem je bil izvoljen 10-članski pripravljalni odbor mož v srednjih letih, ki so imeli srčno željo in voljo, da se ustanovi društvo, ki bo v pomoč vaščanom. »Izvoljeni so vzeli izvolitev v naznanje,« je zapisano v zapisniku sestanka. Z resnim pristopom so vodili aktivnosti vse do začetka avgusta, ko je bil za petek, dne 4. avgusta 1933, ob 20. uri, sklican ustanovni občni zbor Prostovoljnega gasilskega društva Loka pri Mengšu, ki je potekal v prostorih gostilničarja Miha Habjana - Slamnikarja. Ob sami ustanovitvi je društvo štelo nad 50 rednih in podpornih članov.

Člani so že pred ustanovnim občnim zborom s podporo vaščanov pričeli z različnimi dejavnostmi, da bi si zagotovili finančna sredstva za nabavo motorne brizgalne in seveda mislili tudi na ureditev »doma«, kjer bodo gasilsko orodje in oprema shranjeni.

Tako so v svoji podjetnosti že 11. junija 1933 pripravili prvo veselico. Ta se je odvijala na Joževem vrtu, sredi vasi. Kot so zapisali takratni odborniki, je bila prireditev zaradi mo-

drosti in dobre organizacije bila zelo uspešna. Z nadaljnjim prizadevanjem so zbrali dovolj sredstev za nakup motorne brizgalne Rossenbauer, ki so v nedeljo, 13. avgusta 1933, izročili svojemu namenu na prireditvi pred Gregovo hišo, nasproti kamnitega mosta. Na že tretji prireditvi v letu ustanovitve so v nedeljo, 22. oktobra, priredili vinsko trgatav pri gostilničarju Mihju Habjanu - Slamnikarju.

Seveda so s prirejanjem veselic nadaljevali, saj so jim prinesle kar nekaj prepotrebne denarja, da so poplačali dolg pri nabavi motorne brizgalne in nabavili še ostalo opremo in orodje za potrebe gašenja. Tako so s primernimi plakati vabili vaščane in okoličane na svoje prireditve. Primer takega vabila je za »vrtno veselico« 16. junija 1935.

Nekako se je duh vrtnih, gasilskih veselic, pa morda vinskih trgatav ipd., obdržal še do današnjih dni. So se pa sčasoma spreminjale in prilagajale vsakokratnim pravilom in razmeram v družbi.

Leto 2023

V jubilejnem letu, ob izteku 90-letnice ustanovitve, bomo to zaokrožili s prireditvami v zadnjem tednu avgusta. Najprej bo slavnostna seja ob našem jubileju, 30. avgusta 2023, v gasilskem domu v Loki. Tu bomo s stanovskimi tovariši obudili spomin na svojo prehojeno pot.

Prostovoljna gasilska četa priredi v Loki pri Mengšu

v nedeljo, 16. junija 1935 na prostoru gostilne „SLAMNIKAR“

Vrtno veselico

S PESTRIM SPOREDOM!

Začetek otvori znana Mengeška godba ob pol 4ih popoldne.

Ker četo tlaži še vedno breme,
motorka v dolgu, slabo vodo žene!
Da rešimo se te nadloge,
podpri nas tudi Ti — uboge!

Zato Te vabimo ta dan v Loko,
dobil boš kruh z rženo moko.
Za prigrizek malo odujaka,
kar nima veselica vsaka!

K temu dali bomo dobro piće,
in vse drugo, kar vsakega zemljana miče!
Zabave bo dovolj in smeha,
zato prinesi v žepu mnogo pleha!

Vstopnina Din 2—, gasilci v kroju prosti!

Vrši se ob vsakem vremenu.

Vse prijatelje gasilstva vljudno vabi

ODBOR!

Plakat za veselico v letu 1935

**Ansambl Saša Avsenika vabi na veselico
v Loki pri Mengšu**

Za zaključek praznovanja pa bo v **soboto, 2. septembra 2023**, slovesnost z naslednjim sporedom:

- ob **16. uri** pričetek sprevoda iz središča vasi pri kamnitem mostu do prireditvenega prostora v šotoru na športnem igrišču ob cesti Na gmajni. V sprevodu bodo sodelovali gasilci iz sosednjih društev, narodne noše in mažoretke ob koračnicah **Mengeške godbe**;
- ob **17. uri** nagovori, podelitev priznanj in odlikovanj v prireditvenem šotoru;
- sledi blagoslov in izročitev svojemu namenu **novega gasilskega vozila GVGP-1** na podvozju Ford Ranger;
- ob **18. uri** nastop **ansambla Stopar kvintet**;
- ob **20. uri** pa na oder prihaja **Ansambel Saša Avsenika**, ki bo poskrbel za zabavo do zgodnjih jutranjih ur.

Za jedačo in pijačo bo poskrbel kolektiv Toma prireditve Boštjan Zadavec s.p., domači gasilci pa za bogat srečelov. Prav pristrčno vabljeni s strani članov Prostovoljnega gasilskega društva Loka pri Mengšu.

Na pomoč!

Besedilo: **Miro Urbanc** • Foto: **PGD Loka pri Mengšu**

Varneje na poti v šolo

TOPOLE

Na zadnji šolski dan so se šolarji na pot podali po novi prometni signalizaciji, ki jo predstavljata dva prehoda za pešce in modro obarvana steza od središča Topol proti gasilskemu domu, od koder jim je do mengerske šole zagotovljen prevoz z mini avtobusom.

Potreba po tovrstnih talnih oznakah se je nakazovala že kar nekaj časa, saj se število šolarjev iz leta v leto povečuje, kar je razveseljivo, žal pa se povečuje tudi promet skozi vas, ki ob prometnih konicah predstavlja tudi obvozno pot, ki jo uporabljajo prebivalci sosednje občine, da se izognejo vsakodnevni zastojem na glavnih cestah. Pojavijo pa se tudi pretežka tovorna vozila, ki ne upoštevajo prepovedi vožnje skozi naselje, s tem pa ne samo da ogrožajo prometno varnost, ampak delajo tudi škodo na vozišču in drugi prometni infrastrukturi. Nekateri vozniki, predvsem osebnih avtomobilov in motornih koles, pri vožnji ne upoštevajo predpisane omejitve hitrosti, zato so bili že v preteklosti izvedeni ukrepi s postavitvijo talnih hitrostnih ovir, ki pa ne dosegajo pričakovanega učinka, saj posamezni nevestni vozniki še vedno razvijajo prevelike hitrosti.

Prav zaradi tega bo mogoče kateri od teh voznikov zaradi talnih oznak postal bolj pozoren na dogajanje na vozišču in s prilagoditvijo vožnje zagotovil ustrezno varnost tako šolarjev kot tudi ostalih pešcev. Pri tem naj pomislijo, kako bi bilo, če bi bili sami udeleženi v prometu kot pešci, ali pa bi bili to njihovi otroci. Dovolj dober razlog za razmislek in s tem prispevek k večji prometni varnosti skozi vas Topole.

Ob tem bi se v imenu vaškega odbora Topole zahvalil Občini Mengeš in županu Bogu Ropotarju, da so imeli razumevanje za naše predloge in pristopili k njihovim reševanjem tako na področju prometne varnosti kot tudi drugih zadev, ki so že ali pa bodo v reševanju v prihodnje.

Besedilo in foto: **Janez Koncilija za VO Topole**

Tekmovanje v vlečenju B tlačnega voda 2023

V soboto, 10. junija 2023, je v Topolah pod pokroviteljstvom Gasilske zveze Mengeš potekalo že 16. tekmovanje v vlečenju B tlačnega voda. Namen tekmovanja je vsako leto enak, in sicer razvleči spojene B tlačne cevi za potrebe dovajanja vode gasilskim vozilom na daljše razdalje s čim manj moštva, ki bi ga v realni situaciji koristneje uporabili drugje. Glede na novejša predpise, ki določajo krajši razmik hidrantov v vodovodnem omrežju, bi po danih rezultatih tekmovanja praktično lahko vsak udeleženec ali udeleženka uspešno izvedla ustrezno napajanje, tisti z najboljšimi rezultati pa tudi dovod vode na še daljše razdalje.

Letos se je tekmovanja udeležilo rekordno število ekip, skupaj 39, od tega 32 v moški in 7 v ženski konkurenci. Najboljše tri ekipe v konkurenci članic so zasedle:

1. mesto: Lucija Grubar in Jerneja Pavlič iz PGD Zabreznica z 233,40 m
2. mesto: Lea Petek in Nea Napotnik iz PGD Mozirje z 212,65 m
3. mesto: Alenka Vovko in Nina Kastelic iz PGD Dobrnich s 186,00 m

V kategoriji članov so prva tri mesta zasedli:

1. mesto: Miha Špruk in Žan Bergant iz PGD Topole z 267,50 m
2. mesto: Blaž Aleš in Urban Ručigaj iz PGD Topole in Loka pri Mengšu z 263,99 m
3. mesto: Ožbej Resman in Tim Ambrožič iz PGD Begunje na Gorenjskem z 252,50 m

Na polovici proge

Skupinska po razglasitvi rezultatov

Vsi udeleženci so prejeli diplome, najboljši pa tudi pokal in denarne nagrade, letos pa prvič še praktične nagrade, ki jih je prispevalo podjetje z gasilsko opremo WEBO Vrhnika. Priznanja in nagrade sta podelila podpredsednik Gasilske zveze Mengeš Sandi Jaklič in predsednik Prostovoljnega gasilskega društva Topole Klemen Filipič.

Podeljena je bila tudi nagrada za najbolj oddaljeno ekipo, ki sta jo prejela Nino Žokš in Matej Zidarič iz PGD Maribor - mesto. V gostinski ponudbi so tekmovanje podprli sponzorji Anton Meso Kamnik, Romica d.o.o. Kamnik in KP Prodnik Domžale, za kar se jim najlepše zahvaljujemo.

Hvala tudi pokrovitelju tekmovanja Gasilski zvezi Mengeš. Ob koncu še enkrat vse čestitke ne samo zmagovalnim ekipam, ampak vsem udeležencem, ki so se preizkusili v tej zahtevni disciplini. Naj jim dosežen rezultat vlije samozavest, da bi bili zmožni opraviti nalogo tudi v dejanskih razmerah ob požaru, obenem pa izziv za še boljši dosežek v prihodnjem letu.

Besedilo: **Janez Koncilija** • Foto: **Bogdan Urankar**

Zadovoljna zmagovalka Lucija Grubar

Miha Špruk in Žan Bergant, zmagovalca v članski konkurenci

Od Perzije do Irana

Mnogi potujemo, mnogi bi pa želeli potovati. Vsi pa radi prisluhnemo doživetjem v ekstremnih deželah sveta, kar to Iran prav gotovo je. TD Dobeno je spet povabilo sokrajana Toneta Burgarja.

Njegov način potovanja je drugačen, prav tako udeležencev v njegovi skupini. Tu ni udobnosti, ki jih običajno nudijo agencije. Vedno se zanaša na možnosti, ki jih nudi lokalna skupnost in njihovo vodenje. Le tako nastane prava povezanost s prebivalci, njihovimi navadami in verovanji, ko znanje katerega od svetovnih jezikov ni več važno. Vse je zapisano v očeh, obrazih in gibih rok.

Dne 18. maja ob 19. uri smo Dobenci prisluhnili mnogim skrivnostim s tega potovanja. Slike pa so bile dodatna potrditev o zahtevnosti posameznih podvigov. In to je povzetek.

Želja obiskati Iran je bila za nas planince v prvi vrsti povzpeti se na najvišjo goro Irana, na Damavand 5671m v pogorju Elburs in obiskati najnižjo točko - 28m na obali Kaspijskega jezera. Povzpeli se na slavno trdnjavo Alamut (Vladimir Bartol), kjer so se urili Asasini, teroristi tedanjega časa in obiskati veličastni Persepolis, ki ga je zgradil Darej Veliki in porušil leta 330 p.n.š Aleksander Makedonski. Obiskati najmarkantnejša mesta kot so Esfahan z drugim največjim trgom na svetu (Imamov trg), Yazd z unikatnimi lovci vetra za hlajenje stavb (imajo jih samo tri mesta v Iranu in svetu), kjer tudi živi največja skupnost Zaratustrancev v Iranu, ter Širaz znan po pesnikih in vinu Širaz, ki ga pa na žalost ne pridelujejo več.

Perzija oz. Iran leži na presečišču med Sredozemljem in Pekingom, med Pekingom in Kairom ter med Parizom in New Delhijem. Prve znane vladavine segajo od l. 2400 p.n.š. do 539 ko so vladali Elamiti. Vmes za kratek čas, 70 let so bili na oblasti Medijci

Okrog leta 1000 je prerok Zaratustra pridigal svoje razodetje in uveljavljal monoteistično religijo, ki je trajala vse do uveljavitve Islama v 7. stol. Ta vera je vplivala tudi na nauke drugih religij. Vrhovno božanstvo oz. bog je bil Ahura Mazda. Vpeljal je tri božje zapovedi; dobro delaj, dobro misli in dobro govori.

Od leta 559 p.n.š. do leta 330 p.n.š. so vladali Ahajmenidi z najslavnejšimi kralji Kir Veliki, Darej in Kserkes. Kir Veliki je ustanovitelj Perzijske države, ki je bila prva svetovna velesila. Raztezala se je od reke Ind do Sredozemlja.

Nato je prihrumel Aleksander Makedonski premagal perzijsko vojsko in razrušil veličastni Persepolis. Bil je tako navdušen nad Perzijsko kulturo, da se je poročil z Perzijsko Roksono in ukazal tudi svojim vojakom da se poročijo z domačinkami. Vladal je samo 7

let, po njegovi smrti si je oblast priboril njegov general, vendar je oblast počasi izgubljal z Parti, ki so ustanovili 2. perzijski imperij. Grki so se norčevali iz Perzijcev, ki so nosili hlače.,bolj primerne za ježo kot tunika, oblačilo Grkov. Zato so jim rekli Pa= noga, Džama= oblačilo, zato imamo sedaj mi pidžamo.

Nato so zavladali Sasanidi in ustanovili 3. perzijski imperij in ga poimenovali Iran, Zoroastrizem pa oklicali za državno religijo. Vladali so do leta 641, ko so jih premagali Arabci in vpeljali Islam. Vse do 1. svet vojne so bili na oblasti Iranci vendar kot kalifati pod Turškimi vplivom.

Med 1. in 2. svet vojno so hoteli oblast Angleži, Rusi in Turki, vendar so ostali Angleži in nastavili oficirja Reza Kana kot upravnika, ki se je kmalu sam okronal za 1. šaha v dinastiji Pahlavi. Uvedel je evropski način oblačenja in ločil cerkev od države, kot Atatürk v Turčiji. Po smrti očeta leta 1944 so Britanci ustoličili 22 letnega Rezo Pahlavija, ki je bil močno pod zahodnim vplivom. Imel je močno opozicijo med kleriki (Homeini) in ruralnim prebivalstvom, zato je Šah Reza izgnal Homeinija. Demokratično izvoljen predsednik vlade Mosadek je nacionaliziral proizvodnjo nafte, zato je bil prva žrtev CIE na svetu in odstavljen. Opozicija je bila vse močnejša in ko je Šah Reza Pahlavi organiziral razkošno praznovanje ob 2500 letnico Persepolisa je to sodu izbilo dno in je zaradi revolucionarnega vrenja Šah pobegnil iz Irana. Vrnil se je Homeini in s tem se začne Islamska republika Iran od leta 1979. Zaradi notranjih nemirov je Iraški predsednik Sadam Husein menil da bo zlahka odvzel Iranu z nafto bogate pokrajine in je začel vojno med državama, ki je trajala 8 let, dokler Američani niso sestrelili iranskega potniškega aviona nad Perzijskim zalivom.

Država Iran je 80 krat večja od Slovenije in ima 71 mio prebivalcev po večini Šiitov. Večina so Perzijci, nato Turki, Arabci, Kurdi in nomadi. Življenje pod oblastjo konzervativnih klerikov je za mnoge Irance predvsem pa za ženske zelo moteče. Povsod je vidna npravstvena policija, ki prepoveduje vsemogoče stvari, nam zahodnjakom samoumevne. Zaradi strahu pred ovadbo se večina vede še bolj pobožno, da ne bi vzbudili suma o kakršnem koli ateizmu. Pri obisku gora ali v zasebnih prostorih, pa se ljudje sprostijo in v besedah in dejanjih kljubujejo osovražnemu režimu.

Iranci so zelo gostoljubni. Znana je njihova obredna vljudnost imenovana Taarofa. To pomeni gostoljubje, dvorjenje, vljudnost, politična pogajanja, nenapisana pravila kako se vesti drug do drugega. V Iranu gostu pripada najvišji položaj, najslajši kos, najudobnejši sedež. Taarofa – narediš se nižjega kot si, tako da povzdigneš drugega.

Iranci gojijo strast do prebiranja in deklamiranja pesmi njihovih omiljenih pesnikov. Firduzi – Iranski Homer, Rumi, Hafis, Hajama, Sa'di in drugi. Proti večeru se zbero in deklamirajo njihove pesmi na grobovih pesnikov. V vsaki Iranski hiši morata biti Koran in pesmarica.

Tone ima na svoji zalogi še mnogo pričevanj in posnetkov. Obljubil nam je, da to ni zadnje srečanje.

Pustimo se presenetiti.

Besedilo in foto: **Frančiška Hunjet**

Kor odprtih vrat

Goršičeve orgle kot spomenik slovenske kulturne dediščine

Projekt obnove orgel bo pot odkrivanja pomena lastne orgelske kulture.

Goršičeve orgle v cerkvi sv. Mihaela v Mengšu (1890, op. 54) so ene od pomembnejših spomenikov slovenske glasbene kulturne dediščine s konca 19. stol. V marcu in aprilu je v Mengšanu domači organist Uroš Urbanija v dveh prispevkih predstavil pestro 132-letno zgodovino Goršičevih orgel, ki so dandanes potrebne temeljite in strokovne obnove, ter zgodovino enih od najstarejših ohranjenih orgel na Slovenskem, ki so nekoč stale na mengeškem koru.

Velikokrat premalo cenimo ali podcenjujemo pomen lastne orgelske kulture in dogajanja v našem kulturnem prostoru, ki je kljub majhnosti naše države pestro in bogato. Varovanje in ohranjanje pomembnih instrumentov kot spomenikov zgodovinskih obdobjev v Sloveniji je in bo odvisen od volje in sodelovanja lastnikov glasbil, organistk in organistov, orglarjev ter konservatorjev.

Treba je poudariti in pohvaliti prizadevanje domačega župnika Marka Koširja, organistov in zborovodij za obnovo

enih od naših najpomembnejših zgodovinskih orgel, ki dandanes neposredno predstavljajo kontakt s časom, v katerem so nastale. Župnija kljub vsem oviram in izzivom na področju obnove orgel skrbi za uravnoteženost in raznolikost strokovnih mnenj. Prav tako si župnija prizadeva za ozaveščanje župljanov in širše javnosti. V ta namen so organizirali predavanje o orglah Franca Goršiča in njihovi obnovi, kor odprtih vrat ter za najmlajše delavnico sestavljanja miniaturnih orgel.

Velja izpostaviti, da imamo v Sloveniji in v mednarodnem prostoru neurejene razmere pri izobraževanju orgelskih mojstrov, ki so zadolženi za popravila in restavratorska dela, pa tudi pri izobraževanju organistk in organistov, organologov, torej oseb, ki bi morale povezati in nuditi odgovore na strokovna vprašanja orgelskih mojstrov. To v današnjem času vsaki župniji s pomembnejšimi zgodovinskimi orglami predstavlja dodatne izzive.

Da bi orgle ustrezno ovrednotili, je treba sprejeti dejstvo, da vrednosti orgel ne določa samo zunanji estetski videz (orgelska omara), temveč njihova vsebina, ki je v veliki meri očem opazovalca nevidna, ter na koncu zvok orgel v cerkvenem prostoru, ki je fizično neoprijemljiv in prav tako neviden. Zvok posameznega tona piščali je odvisen od zadostne oskrbe z zrakom, konstrukcije piščali, intonacije in prostorskega učinka. Ravno estetika zvoka pa je tista, ki bi v večini primerov morala predstavljati pomembno oz. najpomembnejšo komponento pri presoji vrednosti instrumenta. Umetniško zanimive so orgle, pri katerih orglar vse njihove dele primerno dimenzionira in jih natančno izdelava iz najkakovostnejših materialov. Do današnjih dni

Delavnica sestavljanja miniaturnih orgel

dnjem letu tudi temeljito dokumentirane. Projekt je velik izziv, pri katerem je treba uskladiti znanja z različnih področij, zato se je avtor pričujočega prispevka povezal s kolegom Alešem Razpotnikom.

Predvidena je celovita obnova orgel, katere osnovni cilj je ohranitev oz. rekonstrukcija izvirnega stanja, z obnovitvenimi deli pa se bosta dosegla brezhibno delovanje in popolnejša zvočna podoba instrumenta ter hkrati podaljšala življenjska doba orgel. Tako da bodo lahko orgle izpolnjevale vse različne vloge, ki jih tovrsten instrument ima, hkrati pa navdihovale organiste, skladatelje in organizatorje, da bodo v prihodnosti te orgle uporabljali na različne (tudi nove) načine. Zahtevna naloga obnove je bila zaupana domačemu evropsko priznanemu Orglarstvu Močnik iz Cerkelj na Gorenjskem.

Raziskovanje in dokumentiranje orgel je časovno in logistično naporno delo, ki v večini primerov zahteva sodelovanje več ljudi. Na tem mestu se avtor še posebej zahvaljuje Urošu Urbaniji, Andreju Škrlepu, Janetu Brezovniku in Tilnu Bajcu za posredovanje podatkov. Zahvala gre tudi vsem, ki so do sedaj kakor koli pomagali pri projektu obnove Goršičevih orgel v Mengšu. Medsebojno povezovanje in spoštovanje sta temeljna kamna uspešnih projektov, tako bomo skupaj s pogledom v preteklost našli svojo pot v prihodnost.

Besedilo: **Luka Posavec** • Foto: **Uroš Urbanija**

Razstavljanje Goršičevih orgel

so se v veliki meri ohranile orgle tistih izdelovalcev, ki so uporabljali kakovostne materiale. Prav zato imajo Goršičeve orgle v Mengšu pomembno mesto v slovenski kulturni zgodovini.

Pomembno se je zavedati svojih korenin in dogajanja tedanjega časa. Dokumentacija orgel je eden od načinov, da se ohranita tradicija in izročilo naših prednikov. Tako bodo lahko tudi prihodnje generacije bolje razumele odločitve ter razmišljanja preteklega in današnjega časa. V Sloveniji se s tem področjem ukvarja Organistica, ki je krovni projekt, ki se zavzema za arhiviranje, dokumentiranje, analizo, sistematizacijo vrednotenja, ohranjanje kulturne dediščine z varovanjem instrumentov pomembnejše zgodovinske vrednosti, apliciranje podatkov iz pridobljenih analiz za rekonstrukcijo in novogradnje ter za ozaveščanje o pomembnosti orgelskega kulturnega izročila v Sloveniji in mednarodnem prostoru. Z razvojem metodologije želimo tudi z argumenti podpreti to, kar sicer pogosto slišimo, in sicer da ima instrument določeno (zgodovinsko) vrednost.

Eden od projektov v okviru Organistice je projekt Franc Goršič, ki traja od julija 2019, rodil pa se je spontano z ljubiteljskih obiskov Goršičevih instrumentov po Sloveniji že leto prej. Trenutna ocena dolžine projekta je dobrih deset let. Gre za raznolik in obsežen projekt, ki obsega poglobljeno analizo Goršičevega opusa, pregled obstoječe ali še neodkrite dokumentacije o njegovem življenju in delu ter oživiljanje njegove dediščine. Hkrati gre za nadaljevanje spoznavanja Goršiča, ki ga je predstavil že dr. Edo Škulj v svoji knjigi Goršičeva orgelska delavnica iz leta 2004. Cilj projekta je najti prave informacije ter spodbuditi nadaljnje restavriranje in ne nazadnje tudi razumevanje glasbil, kot so orgle v cerkvi sv. Mihaela v Mengšu, ki bodo v priho-

Zaključek plesne sezone AIA – McM v duhu risanke Madagaskar

Letos je zaključni nastop plesne sezone 2022–23 potekal v nedeljo, 18. 6., v Kulturnem domu Mengeš. Tokrat smo se s skupinami Moveo odločili, da zgodbo izberejo plesalci sami. Odločili so se za nastop v duhu risanke Madagaskar 3. Predstava nas je odpeljala v svet živali, ki iščejo pot domov. Pri tem jih je ves čas preganjala lovka Dubois, ki jih je želela ujeti za trofejo. Plesno zgodbo je pripovedovala animatorka Damjana Pirc.

Na začetku je občinstvo in plesalce pozdravil župan Bogo Ropotar in jim zaželel veliko plesnih užitkov. Tekom predstave so se predstavile vse plesne skupine Moveo, plesalci, stari od 3 do 17 let, skupaj 91 nastopajočih. Doživeto so odplesali svo-

je točke in tudi tokrat navdušili gledalce. Prelevili so se v divje živali, lovce, bogataše, cirkuške živali in pripravili pravi plesni spektakel. Poudarek zgodbe je bil na igrivosti in zabavi, zato tudi smeha ni manjkalo. Čudovita zgodba o prijateljstvu in iskanju poti domov nam je tako pričarala čudovit zaključek in nas popeljala v brezskrbne poletne dni. Pri izvedbi plesne predstave je sodelovalo 14 prostovoljcev Mladinskega centra, brez katerih tako velik projekt ne bi bil mogoč.

Za konec smo si vsi skupaj ogledali še letošnji kreativni video plesni projekt koreografinje Sanje Tomšič in snemalca Anžeta Lustka »Lionheart« (levje srce). Tokrat so se v posnetku predstavile plesne skupine na različnih lokacijah Mengša (šolski park, grad Jable, skakalnice, mengeško polje, mengeško jezero), se na koncu združile in povezane zaplesale. Posnetek je navdušil publiko. Plesno predstavo si je ogledalo 300 gledalcev.

Po predstavi smo se družili na »after partyju« v AIA – Mladinskem centru Mengeš, kjer smo poklepetali ob domačih pecivih, obujali spomine na preteklo leto in se veselili bodočih dogodivščin v novi sezoni. Sledi kratek oddih, potem pa plesna zabava in nabiranje novih plesnih korakov na zabavno-plesnem taboru, ki bo od 31. 7. do 6. 8.

Besedilo: **Sanja Tomšič** • Foto: **Anže Lustek**

Projekt ScaleUPcycling

Projekt ScaleUPcycling, v katerega je vključeno tudi Društvo AIA – Mladinski center Mengeš in je sofinanciran iz programa Erasmus, se je pričel lani pozno spomladi. V minulem letu smo se člani 5 partnerskih organizacij konzorcija srečevali na video konferencah in se spoznali v živo v ciprski Nikoziji. Ekipa je mednarodna in jo poleg našega Mladinskega centra iz Slovenije sestavljajo še partnerji iz Španije, Cipra, Bolgarije in Madžarske.

Do sedaj smo v okviru projekta počeli že marsikaj. Vzpostavili smo spletno stičišče, platformo ScaleUPcycling in jo predstavili na mednarodnem srečanju v Kamniku. Posneli smo 10 podkastov in jih s podnapisi v partnerskih jezikih objavili na portalu YouTube. Vsi podkasti se navezujejo na teme kreativne ponovne uporabe (po angleško upcycling) na različnih področjih, kot so modna industrija, zelene tehnologije, šolstvo, nevladni sektor, mladinske organizacije, dizajn in naravna gradnja. Spoznali smo se z različnimi zanimivimi sogovorniki in sogovorkami ter osvetlili obstoječe dobre prakse. Pridružili smo se tudi več različnim dogodkom in izvedli svoje delavnice. Sedaj ekipa pridno dela na naslednjih nalogah: pripraviti izobraževalne module, oblikovati kratke videe, vezane na podkaste, in pripraviti zemljevid kreativne ponovne uporabe, ki ga boste lahko našli na ScaleUPcycling spletišču.

Vabljeni, da se nam pridružite na platformi, in sicer v Kotičku za navdih, namenjenem za deljenje uspešnih praks kreativne ponovne uporabe, in pri Orodju za deljenje idej, kjer delimo svoje še neuresničene ideje. Lahko spremljajte naše pobude in ustvarite lastne scenarije dogodkov za kreativno ponovno uporabo. Kaj zanimivega pa se nam obeta konec poletja? Konzorcij prihaja v Mengeš, kjer bomo tkali svojo ScaleUPcycling zgodbo dalje.

Besedilo: **Tea Vuga** • Foto: **arhiv projekta ScaleUPcycling**

Tradicionalni 29. SEJEM V MENGŠU

Od 29. septembra do 1. oktobra 2023

**Pester in bogat program
za vse generacije!**

AIA – Mladinski center Mengeš

KAJ SE DOGAJA?

Od 15. julija 2023 dalje

Prijave na dogodke in dejavnosti ter več info na: fb page <https://www.facebook.com/aia mladinc>, e-mailu: društvo.aia@gmail.com, spletni strani: <https://aia-mcmenges.si/>, T:070-732-070

HIBRIDNA PREDAVANJA IN DELAVNICE (brezplačno)
preko aplikacije ZOOM in v mladiškem centru (predhodne prijave)

- * interaktivno predavanje **SPOZNAVANJE DRUGIH – ZMENKI**, v petek, 15.9., ob 17.00 (Andrej P.)
- * predavanje **(P)OSTANI ZDRAV**, v sredo, 20.9., ob 17.00 (Florence Maria B.)
- * predavanje **MOJA POT IZ DEPRESIJE, PANIKE IN TESNOBE**, v sredo, 27.9., ob 17.00 (Barbka Š.)
- * **ŽENSKI KROG**, v ponedeljek, 9.10., ob 18.00 (Aleksandra M.)

DRUGI DOGODKI IN ANIMACIJE

- * Program AIA DOGAJA na TRADICIONALNEM SEJMU V MENGŠU, v soboto, 30.9., od 10.00 do 13.00, na odru in pred velikim šotorom (Blanka T.)
- * **ROJSTNO DNEVNE ZABAVE ZA OTROKE IN NIHOVE PRIJATELJE**, v soboto in v nedeljo, od 10.00 do 13.00 ali od 13.30 do 16.30, po dogovoru, izkušeni animatorji poskrbijo za prijetno in igrivo vzdušje

PLES IN VADBA (pričetek ponovno septembra 2023)

- * **HIP HOP: mini 2** ob ponedeljkih od 18.00 do 19.00 in četrtek od 17.00 do 18.00, **malčki** ob sredah, od 16.15 do 17.00; **mini** v ponedeljek in sredo od 17.00 do 18.00; **mlajši pionirji** v torek, od 17.00 do 18.00, v sredo, od 18.00 do 19.00; **starejši pionirji** v torek in četrtek, od 18.00 do 19.00; **mladinci** v torek in četrtek, od 19.00 do 20.00; **hip hop mamice** v ponedeljek, od 19.00 do 20.00, Sanja T.
- * **PILATES**: ob sredah, od 19.00 do 20.00, Sanja T.
- * **JOGA**: ob petkih, od 20.00 do 21.00, Maja M.

POČITNIŠKE DEJAVNOSTI

- * **ZABAVNO PLESNI TABOR**, ponedeljek 31.7. do nedelje 6.8., pri Toplicah Sv. Martin na Muri, Sanja T.
- * **POLETNO POČITNIŠKO VARSTVO**: od 17.7. do 21.7.; od 24.7. do 28.7.; od 31.7. do 4.8.; od 7.8. do 11.8.; od 14.8. do 18.8.; od 21.8. do 25.8.; od 28.8. do 31.8., v prostorih AIA – McM in zunaj po programu, od 7.30. do 15.30, Sanja T.

Teniški klub Mengeš bogatejši za nov defibrilator

V četrtek, 22. 6. 2023, je ekipa bolničarjev CZ za vse člane teniškega društva pripravila kratko predstavitev temeljnih postopkov oživljanja s pomočjo uporabe defibrilatorja.

sta se predsednik teniškega društva Andrej Peterlin in poveljnik CZ Jure Šinkovec dogovorila, da ekipa bolničarjev CZ za vse člane teniškega društva pripravi kratko predstavitev temeljnih postopkov oživljanja s pomočjo uporabe defibrilatorja. Namen te predstavitve je bil ljudem predati osnovno znanje, da bodo ob neljubih situacijah upali priskočiti na pomoč. Člani so lahko na demonstracijskih lutkah tudi sami preizkusili pravilne postopke oživljanja in s pomočjo testnega defibrilatorja spoznali njegovo delovanje. Bil je poučen večer.

Znanje rešuje življenje!

Besedilo: **Nuša Rogelj** • Foto: **Helena Šinkovec**

Nenadni srčni zastoj je nenadno prenehanje pravilnega krčenja srčne mišice. Srce preneha črpati kri po telesu, zaradi česar se prekine stalen dotok kisika in hranil do celic. Možgani posledično ne opravljajo več svoje funkcije in takšna oseba postane neodzivna. V možganih je tudi del, ki je odgovoren za dihanje, imenovan možgansko deblo, zato ob prekinitvi dotoka krvi do možganov oseba v srčnem zastoju neha dihati.

Zato je znanje »temeljnih postopkov oživljanja z uporabo defibrilatorja« neprecenljivo. S pravilnim postopkom oživljanja lahko ohranimo možgane pred trajnimi poškodbami in srce, ki je zastalo, z uporabo avtomatskega defibrilatorja (AED) povrnemo v normalni sinusni ritem, s tem pa človeku rešimo življenje.

Nakup defibrilatorja in njegova postavitve na vidno ali frekventno lokacijo pa še ne pomeni, da se bodo ljudje opogumili in po njem posegli, da bi pomagali osebi, ki neodzivna in negibna leži na tleh ter ne diha. Običajno ljudje v takem primeru otrpnejo ali pa jih zajame panika, še vedno pa se velika večina iz take situacije raje umakne. Se pa najdejo tisti, ki sicer pokličejo nujno medicinsko pomoč, a nato le čakajo na njihov prihod, ne da bi kar koli storili. To pa ima hude posledice, kot so trajna invalidnosti, globoka koma, smrt.

V Mengšu defibrilator najdemo na več lokacijah: Športni center Harmonija, Župnija Mengeš, Knjižnica Janeza Trdine, PGD Mengeš, OŠ Mengeš, Zdravstveni dom Mengeš, Turistična kmetija Blaž Dobeno, Teniški klub Mengeš ... Na slednji lokaciji je bil defibrilator postavljen pred nedavnim. Zato

Dober dan, neznanec!

Pred kratkim me je ogorila sosedica: »Napišite še kaj o pozdravljanju.« Pomislila sem, da tema ne spada ravno na moje področje. In prvi slovenski bonton je nastal že pred poldrugim stoletjem prav izpod peresa mengeškega rojaka (Ivan Vesel – Vesnin, Olikani Slovelec, 1868). Naše vedenje do drugih je del naše kulture.

Pri pozdravljanju so med narodi različne in tudi čas prinese svoje. Ne bomo se priklanjali, privzdigovali klobuka in damam poljubljali rok kakor včasih, tudi se ne bomo z vsakomer rokovali in objemali, je pa vedno dobrodošlo, da mimoidočega pozdravimo. V velikem mestu in gneči je to nemogoče, mengeški pločniki pa nikakor niso polni. Prijetno je deliti pogled in pozdrav, morda celo nasmešek, saj nismo roboti, da bi hodili drug mimo drugega! Seveda pa ne komuniciramo le z besedami: vozniku, ki ustavi pred zebro, je vredno hvaležno pokimati ali pomahati in v SMS-jih se je v zadnjem času uveljavil smeško ...

Na pozdrav se pogosto veže zvalnik v vlogi ogovora oz. nagovora: *Dober večer, ljubo dekle!* Ta se v slovensčini izraža s 1. sklonom in ne s posebnim, 7. sklonom (vokativom), ki ga sicer poznajo baltski jeziki, nekateri keltski in večina slovanskih jezikov. V Brižinskih spomenikih, najstarejšem znanem slovenskem zapisu, je vokativ še ohranjen (*gospodi, očče*). Danes pa se ta nekdanja sklonska oblika v našem jeziku pojavlja le v otrdelih tvorbah – *Jure, Jane, oče*, medtem ko so v nagovorih uporabljene oblike *bože, sine, brate* prevzete iz južnoslovanskih jezikov (*O, sine, kako te imam rad!*).

Posebne oblike za zvalnik torej nimamo, pač pa ga pri zapisovanju od preostalega dela povedi ločimo z vejico (*Majolka, bod' pozdravljena! Spoštovani gostje, želimo vam prijeten oddih. Vse najboljše, Slovenija! Zbogom, Leonora!*) oz. z dvema vejicama, če stoji ogovor na sredini (*To povem, Meta, samo tebi. Zdaj vsa se, duša, odpri! O. Župančič: Veš, poet, svoj dolg? Sveta si, zemlja, in blagor mu, komur plodiš*). Tudi svojega pisma ali e-dopisa ne pozabite opremiti z vejico v uvodnem ogovoru: *Sošolka, živjo! Pozdravljena, Marta!* oz. pri vikljanju *Pozdravljeni, ga. Petaci!* Ali pa v obratnem vrstnem redu: *Živjo, sošolka! Marta, pozdravljena! Ga. Petaci, pozdravljeni!* Naj ob tem opozorim, da polvikanje ne spada v slovenski knjižni jezik: *Ga. Petaci, ste *pripravljena? => ste pripravljene? Vi, dr. Jerala, boste *začel razpravo => boste začeli razpravo.*

Kjer koli že preživljate dopust, dragi Mengšani, pozdravljajte in svet bo prijaznejši, bolj človeški. In ne pozabite na vejico, ko boste koga ob pozdravu pisno ogovarjali.

Besedilo: **Helena Škrlep**

Sončne opekline

Čas poletja je za večino čas oddiha, ko si lahko privoščimo poležavanje na morski obali, na gozdni jasi v hribih ali pa kar na domačem vrtu. Vsi vemo, kako sončna svetloba blagodejno vpliva na naše počutje, poleg tega pa ima tudi pomembno vlogo pri nastajanju vitamina D v koži. Kar je najpomembnejše, je zmernost pri izpostavljanju soncu in upoštevanje že dolgo znanih priporočil, sicer se nam hitro lahko zgodi, da si pridelamo škodo – sončne opekline ali celo sončarico, ki je lahko precej nevarno stanje in zahteva obisk zdravnika.

Da ne bo prišlo do sončnih opeklin

Soncu se ne izpostavljam med 11. in 15. uro. Oblečemo se v lahka, svetla oblačila ter nosimo pokrivalo in sončna očala. Izpostavljen dele kože zaščitimo s pripravki za sonce z zaščito proti UVA in UVB žarkom. Še posebej moramo paziti na dojenčke in majhne otroke. Pri uporabi zaščitnih krem moramo paziti, da uporabljamo kakovostne pripravke, da jih nanašamo v zadostni meri ter nanose obnavljamo po obilnejšem kopanju ali znojenju.

Prva pomoč pri sončnih opeklinah

Če kljub vsemu dobimo sončne opekline, se čimprej umaknemo v senco ter si pripravimo hladne obkladke. Uporabimo lahko tudi hladilne gele ali pa si pripravimo hladno kopel. Od naravnih izdelkov je pri opeklinah zelo blagodejen gel z izvlečkom aloje. Za hitrejšo regeneracijo kože so nam lahko v pomoč pripravki, ki vsebujejo deksantenol. V kolikor je prisotna srbečica, so v lekarnah brez recepta na voljo zdravila, ki zavirajo srbenje in zmanjšajo alergijski odziv.

Samopomoč in kdaj k zdravniku?

Sami lahko zdravimo sončne opekline blage do srednje stopnje, kjer ni prizadeta več kot tretjina kože telesa. Te opekline so izražene kot rdečina, blaga oteklina, prisotnost manjših mehurjev. Opečeni deli so vroči, lahko srbi, niso pa preveč boleči. Hkrati je pomembno, da je splošno počutje brez posebnosti. V kolikor gre za opekline hujše stopnje ali pa je prisotna splošna vročinska izčrpanost, ki jo spremljajo utrujenost, bruhanje, blede koža, mišični krči in obilno znojenje, gre lahko za resnejše stanje pojava sončarice. V tem primeru je obisk zdravnika nujen.

Če povzamemo, je pri izpostavljanju soncu ključno naše odgovorno preventivno ravnanje. Nobene potrebe ni, da bi nam sončne dopustniške dni pokvarile nevšečnosti, ki se pojavijo po pretiranem izpostavljanju sončnim žarkom. Zato naj ne bo naš motiv zagorela polt, temveč zmernost in odgovorno obnašanje. Pred odhodom na dopust poskrbite za vašo domačo lekarno. V Javnem zavodu Mestne lekarne vam bomo pri tem z veseljem pomagali.

Besedilo: **Rebeka Koželj**, mag. farm.

LEKARNA MENGEŠ
 ZORANINA 3, 1234 MENGEŠ
 WWW.MESTNELEKARNE.SI

DELOVNI ČAS
 OD PONEDELJKA DO PETKA 7.00-19.00
 SOBOTA 7.00-12.00
 (01) 777 02 25
 LEKARNA.MENGEŠ@MESTNELEKARNE.SI

Kolesarski vzpon na Mengeško kočo 2023

V soboto, 3. junija, so se v Športnem parku Loka pri Mengšu znova zbrali kolesarji in se pomerili na kolesarski tekmi Vzpon na Mengeško kočo. Med okoli dvajset udeleženci je bil med moškimi najhitrejši Nejc Četina, med ženskami pa Saša Jeretina. Za varnost kolesarjev na cesti so poskrbeli člani AMD Mengeš in člani Kolesarskega društva Mengeš.

Kolesarji so se zbrali v Športnem parku Loka pri Mengšu in se v zaprti vožnji odpravili proti letečemu startu, ki je bil na kamnitem mostu čez Pšato v Mengšu. Ob progi so vse tekmovalce spremljali navijači. Najmlajši tekmovalcec je bil še ne štiritletni Tadej Kališnik, najstarejši pa Vid Jelenc, oba iz Kolesarskega društva Mengeš.

Vse tekmovalce in obiskovalce, ki jih je bilo letos zaradi številnih prireditev, ki so potekale v istem terminu, manj kot sicer, je pozdravil Primož Jeretina, predsednik Kolesarskega društva Mengeš. Maja Stopar in Klara Dolinšek sta najboljšim podelili priznanja.

Najboljši kolesarji po kategorijah:

V kategoriji deklice do 10 let: Neža Osenar.
 V kategoriji dekleta od 10 do 20: Kim Pečnik Krajačič.
 V kategoriji ženske nad 30 let: Saša Jeretina.
 V kategoriji dečki do 10 let je: Matic Osenar.
 V kategoriji moški od 21 do 30 let: Klemen Narat.
 V kategoriji moški od 31 do 40 let: Nejc Četina.
 V kategoriji moški od 41 do 50 let: Sašo Osenar.
 V kategoriji moški od 51 do 60 let: Stanislav Cimerman.
 V kategoriji moški nad 60 let: Frančišek Dolinšek.

Vsi kolesarji, zlasti Mengšani, ki so jih organizatorji na letošnji dirki pogrešali, vabljeni, da se kolesarske dirke Vzpon na Mengeško kočo, ki vsako leto konec maja oziroma v začetku junija poteka v počastitev občinskega praznika Občine Mengeš, udeležite naslednje leto.

Besedilo un foto: **Kolesarsko društvo Mengeš**

Ekipa Mengšanov

Finale državnega prvenstva v namiznem tenisu za učence osnovnih šol

25. maja je bilo v Petrovčah finale državnega prvenstva za učence osnovnih šol, Mengšani ponovno odlični. Luka Jokić najboljši tudi med osnovnošolci, osvojil je naslov državnega prvaka.

Na tekmovanju so igrali v več kategorijah. Registrirani igralci so igrali v absolutni kategoriji, ostali pa v skupinah po razredih. Posebna skupina so bili tekmovalci invalidi v paranamiznem tenisu in skupina za ekipo prvenstvo.

Rezultati:

Absolutna skupina:

1. mesto: Luka Jokić

Učenci 1.–5. razred

1. mesto: Matevž Kelhar

Učenci 6.–9. razred:

3. mesto: Nejc Golob Rituper

Paranamizni tenis:

1. mesto: Matevž Kovačič

3. mesto: Anže Kovač

Ekipo tekmovanje:

3. mesto: OŠ Mengeš

Za ekipo so igrali: Maruša Vrhovnik, Pika Gorenc, Vid Kočar in Aljaž Škufca.

Čestitamo!

Besedilo: **Mlaj** • Foto: **David Orešnik**

Marko je tokrat nastopil na krajši razdalji (6 ur) in na koncu osvojil odlično 2. mesto v pestri mednarodni konkurenci (med Slovenci je bil najhitrejši). Pretekel je 77,760 m. Bravo Marko in iskrene čestitke.

Besedilo in foto: **Anže Jurgele**

Uspešni Zoja in Vita

V sredo, 7. 6. 2023 je v Slovenski Bistrici potekalo finale posamičnega prvenstva Slovenije za osnovne šole, na katerega sta se uvrstili tudi dve naši atletinji.

Zoja Kokalj Devčić je med mlajšimi učenkami v skoku v višino osvojila odlično 4. mesto. Enako uvrstitev ji je uspela tudi v ženski štafeti 4 x 100 m.

Vita Knez je nastopila v teku na 300 m (mlajše učenke) in osvojila končno 19. mesto.

Čestitke obema.

Besedilo in foto: **Anže Jurgele**

Odlični nastopi mengeških atletov(inj)

V soboto, 3. 6. 2023, je v Kranju potekal že 29. mednarodni atletski miting Kranj 2023 - Memorial Vučko. Na tekmovanju, ki velja za največje tekmovanje mlajših kategorij pri nas, je nastopilo skoraj 1000 atletov/-inj iz štirih različnih držav.

Mengšani smo bili tudi tokrat zelo številčni, saj je nastopilo kar 51 naših atletov/-inj.

V močni konkurenci smo osvojili 2 medalji in skoraj vsi so izboljšali tudi svoje osebne rekorde.

Nejc Pogačar je suvereno zmagal v teku na 60 m in 200 m.

Mia Korčić je bila 4. v teku na 60 m.

Brina Nakrst je bila 4. v teku na 200 m in 7. na 60 m.

Lev Mahdi Ozimek je bil 5. v teku na 200 m in 6. na 60 m.

Neža Borštnar je bila 6. v teku na 200 m in 9. na 60 m.

Ela Plešinac je bila 6. v metu vortexa.

Zoja Kokalj Devčić je bila 7. v teku na 60 m.

Žiga Minodraš je bil v metu vortexa 7.

Jaka Golob Rituper je bil v metu vortexa 7.

Neli Korošec je v teku na 200 m osvojila 10. mesto.

Blaž Skok je bil 10. v teku na 200 m.

Iskrene čestitke vsem atletom/-injam za odlične rezultate!

Besedilo in foto: **Anže Jurgele**

Marko Tomažin z odličnim tekom do srebrne medalje

V nedeljo, 4. 6. 2023, je v Kranju potekala ultratekaška prireditev SLO12RUN. Gre za tekmovanje v teku na 6 in 12 ur. Tek na 12 ur je štel tudi za državno prvenstvo.

Oskar z novim osebnim rekordom

V četrtek 8. junija je v Kranju potekal 3. miting Mednarodne atletske lige Telekom Slovenije in memorial Matica Šušteršiča in Patrika Cvetana.

Oskar Lah se je v članski kategoriji uvrstil v B finale teka na 100 m in z novim osebnim rekordom 11.83 osvojil skupno 14. mesto.

Čestitke!

Besedilo in foto: **Anže Jurgele**

V NK Mengo 28 smo zaključili s sezono 2022/23

V mesecu juniju smo končali s sezono 2022/23. V zadnjem mesecu smo uspešno odigrali še vse tekme, ki so bile na sporedu ob zaključku sezone. Najbolj odmevna novica je nastop selekcije U8 na turnirju v Crikvenici, kjer so se pomerili proti največjemu hrvaškemu klubu GNK Dinamo Zagreb, prav tako so odigrali tekmo proti NK Rijeka.

Otroci in starši v Crikvenici 2023

V juniju smo sezono zaključili s klubskim piknikom, kjer se je po naših igriščih mudilo več kot 200 otrok in staršev. Odigrali smo tudi nekaj tekem med starši in otroki, kjer so bili zmagovalci vsekakor naši rumeno-črni nogometaši. V zadnjem tednu junija smo uspešno zaključili še prvi termin poletnega nogometnega kampa, kjer so otroci dodatno nadgrajevali nogometno znanje, se kopali v bazenu v bližnjem Kamniku, igrali različne igre in se imeli preprosto lepo.

Rumeno-črni so uživali v prvem terminu poletnega kampa Mengo 28 – 2023!

Z zaključkom sezone so se v klubu zgodili tudi premiki pri delovanju nogometne šole, saj bo v novi sezoni vodenje mladinskega pogona prevzel članski trener Velimir Varga. V prihodnjem letu želimo okrepiti nadzor kakovosti dela v mladinskem pogonu in s tem postaviti nove smernice v delovanju kluba. Klub je sprejel trenersko piramido za novo tekmovalno sezono. Najmlajše otroke bo še naprej trenirala Špela Ručman, selekcijo U8 prevzema Domen Kovačič. Aleksander Begič in Jakob Vid Štruklec bosta nadaljevala delo s svojimi selekcijami (U9 in U10). V novi sezoni bo selekcijo U11 vodil Žiga Janežič, v selekcijo U13 pa se vrača Janez Šuštar. Ekipo U15 prevzema Jan Letnar, kadetsko ekipo pa bo vodil Luka Štruklec. Trener članov ostaja Velimir Varga.

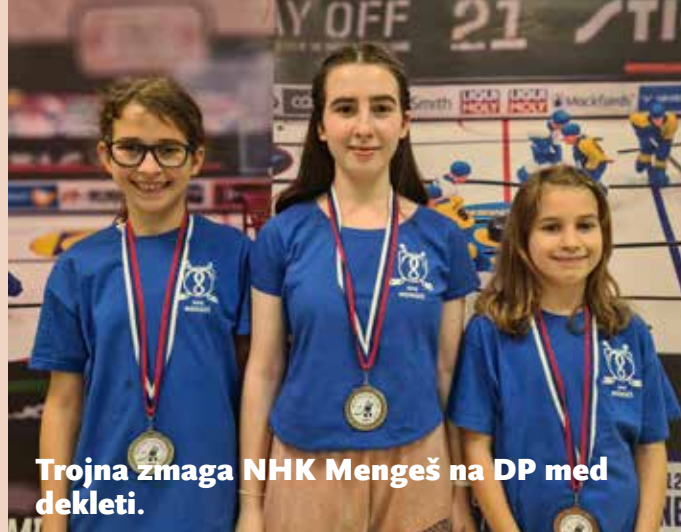

Otroci in starši so na zaključnem pikniku odigrali medsebojno tekmo

Na tem mestu se zahvaljujemo vsem sponzorjem in donatorjem, ki so v aktualnem letu pomagali pri delovanju kluba. Sponzorji v letu 2022/23: Triglav zdravje, Arpa d.o.o., Apollo Plus d.o.o., Modri val d.o.o., 123it.si, Trival antene d.o.o. Želeli bi se zahvaliti tudi vsem staršem in otrokom, ki iz leta v leto zaupate v naš klub in z veseljem hodite na treninge, saj verjamemo, da naši trenerji s kakovostnim delom nadgrajujejo znanje naših otrok. Vsako leto na račun slabih infrastrukturnih pogojev izgubimo lep odstotek otrok, vendar se pri svojem delu ne želimo ustavljati. Veseli smo za vsakega otroka in starša, ki verjame v naš klub in naše delovanje, želimo pa si posameznikov, ki so klubu pripravljeni pomagati pri nadaljnjem razvoju. Predvsem pa si želimo še več posluha lokalne skupnosti in predvsem občine, da nam pomaga pri razvoju infrastrukture.

Gremo naprej, gremo do zmage!

Besedilo in foto: **Luka Štruklec za NK Mengo 28**

Trojna zmagalica NHK Mengeš na DP med dekleti.

Kickboxing Svetovni pokal Kristina Momčilov premagala aktualno svetovno prvakinjo

V Budimpešti na Madžarskem se je od 15. 6. do 18. 6. že tradicionalno odvijal svetovni pokal v kickboxingu pod okriljem olimpijske WAKO organizacije. Prvenstva se je udeležilo nekaj več kot 2000 tekmovalcev iz kar 44 držav sveta.

V prvi borbi se je Kristina pomerila s predstavnico Moldavije. Po začetnem otipavanju je hitro prevzela pobudo in borbo brez večjih težav pripeljala do konca.

V drugem krogu pa je Kristino čakala najtežja preizkušnja do sedaj, saj ji je nasproti stala aktualna svetovna prvakinja iz Argentine. Kristina je v borbo krenila brezkompromisno in že v začetku zadala nekaj natančnih in močnih udarcev, s čimer je nasprotnico spravila v težave in točkovni zaostanek. Do konca borbe ji je uspelo nevtralizirati napade in nadzorovati tempo ter se tako z zmago in rezultatom 3 : 0 uvrstila v finale. V finalni borbi se je Kristina pomerila z izkušeno Švicarko (4. nosilko na svetovni lestvici) Sarino Fux. Večji del borbe je pri vseh treh sodnikih vodila z lepo prednostjo, a je zaradi padca koncentracije v zgolj desetih sekundah pri dveh sodnikih zapravila vso prednost in na koncu tesno izgubila z rezultatom 2 : 1.

Kristino čaka zaslužen poletni počitek potem pa priprave na svetovno prvenstvo, ki bo tokrat na Portugalskem.

Besedilo in foto: **Sonkal Mengeš**

Namiznohokejske novičke

Zadnji dnevi pred začetkom poletja so bili zelo naporni za igralce NHK Mengeš. Zaključni turnir slovenskega pokala v namiznem hokeju je letos prvič potekal v Kopru. Tudi tokrat v Open kategoriji nismo dosegli stopničk, Bernardu Škrlepu je sicer uspelo priti v polfinale, a je na koncu obstal na četrtem mestu. Med osnovnošolci je Zala Škrlep z drugim mestom obranila tudi drugo mesto v skupni razvrstitvi.

Teden dni zatem je v Kranju potekalo državno prvenstvo. V Open kategoriji je bil najvišje Miha Škrlep na 6. mestu. Več uspeha smo imeli v kategoriji do 18 let, kjer je Zala Škrlep osvojila bronasto medaljo. Nasploh pa smo prevladali v kategoriji deklet, kjer so prva tri mesta pripadla Mojci, Zali in Ani Škrlep.

Sredi junija pa smo se v sklopu slovenske reprezentance pogumno odpravili na Norveško na svetovno prvenstvo. Vsi člani NHK Mengeš smo dosegli najboljše točkovne rezultate za svetovno lestvico. Bernard Škrlep 494 točk za 21. mesto med veterani, Mojca Škrlep 251 točk za 10. mesto med ženskami, Zala Škrlep 105 točk za 14. mesto med ženskami in Ana Škrlep 75 točk za 14. mesto med otroki do 13 let.

Hude boje smo bili tudi v ekipni konkurenci. Ženski ekipi je po zmagi nad Švedinjami in remiju z Norvežankami za las ušla uvrstitev v polfinale. V kategoriji Open pa je Slovenija, tudi s pomočjo članov NHK Mengeš, najprej presenetila Nemčijo, nato pa v tekmi za 7. mesto še favorizirano Estonijo.

Domov smo se vrnili na prvi poletni dan in tako tudi simbolično končali namiznohokejsko sezono in odšli na počitnice.

Besedilo in foto: **NHK Mengeš**

Zala Škrlep skupno druga med osnovnošolci v slovenskem pokalu.

2. TOP za kadete in kadetinje v namiznem tenisu

Mengšani uspešni, Luka Jokić tudi tokrat najboljši kadet, na stopničkah tudi Lovro Križnič in Pika Gorenc.

2. TOP za kadete in kadetinje je bil 20. maja v Puconcih. Na turnirju nastopi 24 najbolje uvrščenih kadetinj in kadetov na lestvicah NTZS v treh kakovostnih skupinah. Mengeš so zastopali: Luka Jokić, Aljaž Škufca, Lovro Križnič, Urh Trtnik, Pika Gorenc, Maruša Vrhovnik in Mihaela Stoilkovska.

Luka Jokić je nadaljeval letošnjo prevlado v kadetski kategoriji, saj je zmagal na vseh turnirjih in je aktualni državni prvak. Luka je tokrat gladko premagal vse nasprotnike z rezultatom 3 : 0 in osvojil naslov najboljšega.

V 2. kakovostni skupini je Aljaž Škufca osvojil 6. mesto, Lovro Križnič pa je osvojil 2. mesto v 3. kakovostni skupini.

Kadetinje so tekmoval v 2. kakovostni skupini. Pika Gorenc je osvojila 3. mesto.

Rezultati kadeti:

1. kakovostna skupina:

1. mesto: Luka Jokić

2. kakovostna skupina:

6. mesto: Aljaž Škufca

3. kakovostna skupina:

2. mesto: Lovro Križnič

6. mesto: Urh Trtnik

Rezultati kadetinje:

2. kakovostna skupina:

3. mesto: Pika Gorenc

6. mesto: Maruša Vrhovnik

7. mesto: Mihaela Stoilkovska

Čestitamo!

Besedilo: **Mlaj** • Foto: **arhiv NTZS**

Luka 1. mesto

Najboljši posamezniki

Turnir v metanju podkev

Na že tradicionalnem turnirju v metanju podkev, ki ga vsako leto organizira Barbara Juhant iz istoimenskega lokala, se je kot po navadi zbralo veliko tekmovalcev. Sodelovalo je 22 igralcev, ki so se pomerili za bogate praktične nagrade in pokale. Da bo turnir uspešen, je bilo jasno že ob prijavi vseh najboljših igralcev v ligi.

Največ uspeha so imeli igralci konkurenčne ekipe iz Loke v ligi ŠD Loka, vsaj kar se posameznega turnirja tiče.

Rezultati:

1. Anžlovar Matjaž

2. Korbar Anže

3. Levec Robert

Dvojice:

1. Korbar Anže in Milič Bojan

2. Pirnat Matjaž in Kosirnik Miran

3. Levec Robert in Lah Janez

Kot po navadi so pari v dvojicah izžrebani, kar pripomore k še bolj zanimivemu tekmovalstvu.

Vsa pohvala šefici Barbari, šefu Sebastjanu za odlično voden turnir, strežnemu osebju, Robiju Levcu za narezek, posebej pa Slavku Sedeljškaku, ki vsako leto vrhunsko speče »kralja živali«.

Besedilo in foto: **Matjaž Anžlovar**

Balinarske novice

Če sem v prejšnji številki našega Mengšana začel moje poročilo s slabo novico, bom v tej najprej z dobro. To je novica, ki nas je zelo razveselila.

Naša 1. ekipa se je, s porazoma v Hrpeljah (8:14) in s Kozlekom (4:18) ter z zmago na zadnji odločilni tekmi doma z Gradnjo (12:10), obdržala v 1. državni ligi. Čestitamo za uspeh. Sedaj imamo dva meseca za odmor ter čas za pogovor o ekipi ter o morebitni okrepitvi s kakšnim novim igralcem. Lestvica in uvrstitve naših treh veteranskih ekip pa v tabeli:

Skupina A:

Komenda	19+34
Mengeš 1	19+22
MDI Domžale	16
Škarja	14
Kamnik 1	12-10
Loka	12-12
Budničar	12-16
Rekord	8

Skupina B:

Cerklje	19
Ku-Bu	16+22
Komenda 3	16+8
MDI Kamnik	15+10
Mengeš 3 (moški)	15+4
Gašper	13
Trzin	11
Mengeš 2 (ženske)	7

16. 6. 2023 smo na našem balinišču organizirali zaključek veteranske lige za leto 2022/23. Predsednik lige g. Milan Kovač nam je zaupal organizacijo prireditve. Ob tej priliki se jim lepo zahvaljujem. Za hrano in pijačo so poskrbeli oni. Na začetku smo organizirali igro v krog. Tekmovali smo tako, da so dekleta igrala na eni stezi, fantje pa na drugi, torej ločeno. Zmagovalka med dekleti je bila članica naše 1. ekipe veteranov Milena Aleš, med fanti pa član veteranske ekipe Kamnik 1, Roman Torkar. Pokale jima je podelil g. Milan Kovač.

Po končanem tekmovanju smo posedeli za mizami in se posvetili okusnim jedem in pijači. Po druženju kar 85-ih veteranov so podelili medalje in pokale.

A skupina:

1. Komenda
2. Mengeš
3. MDI Domžale

B skupina:

1. Cerklje
2. Ku-Bu
3. Komenda

Ob tem je predsednik veteranske lige 1. ekipi veteranov podelil še pokal 9-ih občin za 1. mesto, ki smo ga osvojili že v jesenskem delu tekmovanja.

Naj za konec pohvalim še vse, ki ste nam pomagali pri postavitvi in pripravi prizorišča. Pa lep balinarski srečno.

Besedilo: **Marjan Tomazin** • Foto: **Damjan Krpič, Janez Burnik**

Zahvala za pomoč ob požaru

Bila je tako lepa in sončna nedelja, škoda bi je bilo ne izkoristiti za uživanje v naravi, za obisk planin in gozdov ...

Ko se je dan že prevesil proti večeru, je ta spokoj in lepoto cellega dneva presekala nenadna in kruta moč ognja, ki je začel goltati podstrešje naše hiše. Sprva nihče sploh ni dojel resnosti situacije. Seveda je povsem človeška in prvinska reakcija klic na pomoč, potem pa sledi nemočno opazovanje silovitosti ognja in poskus rešiti, kar bi se rešiti dalo. No, kaj kmalu je postalo jasno, da sama kaj dosti rešiti ne bova mogla. Običajno so ob čakanju na pomoč minute dolge kot ure ... Zahvaljujoč res bliskoviti reakciji gasilcev, ki so bili aktivirani na intervencijo, so bile najine minute čakanja na pomoč resnično kratke. Nekako se še dobro nisva ozavedela, kaj se nama sploh dogaja, ko so že tulile sirene številnih intervencijskih vozil po klancu navzgor in ko so prišli prvi na dvorišče, je sledilo olajšanje. Potem sva samo še nemočno opazovala njihovo posredovanje in jim povsem zaupala. Ne vem, koliko jih je bilo, vsekakor veliko. Žal so morali priti tudi reševalci NMP zaradi zastrupitve s strupenimi plini, kar pa se je kasneje hvala bogu izkazalo za manj hudo, kot je sprva kazalo. Prav tako so nama ves čas stali ob strani tudi policisti, ki so kasneje čuvali požarišče še vso noč. Prišli ste tudi številni Dobenci, vsi ste ponujali vse vrste pomoči.

Ob tem dogodku sva na svoji koži spoznala, kaj pomeni imeti nesrečo, še mnogo bolj pa to, kakšno srečo sva pravzaprav imela. Zelo tanka je bila črta med tem, kje sva danes in kje bi bila, če bi se zaporedje dogodkov odvijalo samo malo drugače. Želiva se vam zahvaliti, čisto vsem! Gasilci, še enkrat, kot že nešteto krat doslej ste pokazali, kdo ste. Reševalci prav tako. Policisti, ki se vas po krivici tolikokrat omenja z negativnimi prizvoki, pokazali ste svojo človečnost in nama dali vso podporo, ki sva jo v tistih trenutkih potrebovala. Dobenci, videla sva, da ste doživljali najino nesrečo na enak način in z enako zaskrbljenostjo, kot bi se dogajalo vam. Res iskrena hvala čisto vsem!

Besedilo: **Klavdija in Janez, Dobeno 55**

Srce in misli so se utrudile,
zato le mirno spi.
Saj niti solza niti roka topla
te več ne prebudi.
Ostala je le bolečina in praznina.

ZAHVALA

ob boleči izgubi drage mami, babi in
prababi

MARTE KUNSTELJ

(1934–2023).

Iskrena hvala vsem za izrečeno sožalje,
darovano cvetje in sveče ter spremstvo na
njeni zadnji poti.

Hči Irma z družino.

Srce je omagalo,
tvoj dih je zastal,
a spomin nate bo vedno ostal.

JANEZ PIRNAT

24. julija bo minilo pet let, ko je utihnil
tvoj glas.

Ni dneva in ne noči, da ne bi bil med
nami ti.

Solza žalosti in bolečine te zbudila ni,
ostala je praznina, ki hudo boli.

Vedno boš ostal v naših srcih.

Zahvaljujemo se vsem, ki se ga
spominjate, prižigate sveče in postojite ob
njegovem grobu.

Ni smrt tisto, kar nas loči,
in življenje ni, kar druží nas.
So vezi močnejše,
brez pomena zanje so razdalje, kraj in čas.

ZAHVALA

Svojo življenjsko pot je v 70. letu
starosti nenadno sklenil naš dragi
mož, očka, ata, brat, stric in prijatelj

ANDREJ MERŠE

iz Mengša.

Iskreno se zahvaljujemo vsem,
ki nam stojite ob strani ob boleči
izgubi. Hvala za vsa izrečena
sožalja, lepe besede, tople stiske rok,
objeme, darovane svete maše, cvetje
in sveče.

Posebno se zahvaljujemo
sorodnikom, njegovim prijateljem,
znancem in sosedom, ki ste ga
v velikem številu pospremili ob
slovesu.

Hvala tudi pogrebni službi, pevcem
za odpete pesmi in duhovnikoma
Marku in Andreju za opravljen
cerkveni obred.

Neizmerno te pogrešamo.

Vsi, ki smo te imeli radi.

V naš dom si prišel tiho in skromno,
poln bolečin in skrbi,
onkraj mavrice pa si odšel kot človek, ki je pustil
sledí in spomin ...

ZAHVALA

V drugi polovici aprila, skorajda na svoj 68.
letni rojstni dan, nas je zapustil naš dragi

MIRAN KRIVEC

iz Loke pri Mengšu.

Zahvaljujemo se vsem prijateljem, ki ste ga
obiskovali za časa življenja in ga pospremili
na njegovi zadnji poti.

Posebna zahvala gre patronažni sestri
Mirjam Svetlin in osebnemu zdravniku dr.
Milanu Banku, za vso skrb, razumevanje in
pomoč v času njegovega zdravljenja.
Na zadnjo tuzemsko pot smo ga pospremili
tako, kot si je želel in živel zadnja leta – tiho,
skromno in spoštljivo, v krogu najbližjih.

Sin Armin, družina Tavčar in sostanovalci.

	MENGŠAN GLASILO OBČINE MENGEŠ	AMERIŠKA FILMSKA IGRALKA (HEDY)	KIRURŠKI NOŽ	GALIJ		V KRŠČANSTVU KRAJ, KJER PREBIVA BOG	NEPROFESIONALEC	DISKOTEKA	GORSKE REŠEVALNE SANI, AKI	
	AMERIŠKI POP TRIO				UPANJE					
	ČLAN AKADEMIJE				PRITR-DILNICA					
	MAZURIJ				STAROPER. ZLATNIK					
	REKA V RUSIJI				RIMSKI BOG VRAT					
						PALICA ZA ČIŠČ. PLUGA				
					MESTO V REP. KONGO					
	IMITACIJA USNJA	KOKOŠI (POGOVOR.)	PODROČJE OKROG IZVIRA REKE BOSNE	ANTON INGOLIČ	PREBIVAL-KE TRENTE					
					DRAMA F. GOVEKARJA					
KOŽNA VZBRST								LUCIJA CVETEK		
								GLUMAŠT-VO, POMP		
SEL, ODPOSLANEC						SLOVENSKE ŽELEZNICE	KOŠARKAŠKO MOŠTVO IZ DOMŽAL	MALOVREDN. NIČVREDN. STRIP M. MANČKA		
NAŠA PEVKA (MAJDA)				POKOJ. AM. TENISAČ				ŠVED. ZGOD. (LENA)		
				KANU ZA ENEGA				ROMAN C. ANETA		
ŽENSKO BAJNO BITJE, ŽALIK ŽENA								ANTON AŽBE		
								STAROGER. PLEME	NEKDANJA ŠVICARSKA SMUČARKA (MARIA)	ŠIITSKA MILICA V LIBANONU
AVTOR ŠTEFAN MARKOVIČ	LONČEN POKROV PRI POSODI, ČRPNJA, ČRPNJA	OSEB. ZAIM. SRED, SPOLA				SKANDIN. MOŠ. IME			NEKD. AMER. LETAL. DRUŽ.	
		DANSKO MESTO				NICK NOLTE			GORAZD KOČJANČIČ	
GRAFIČNA PONAŽORIT. DELOVANJA SEKVENČNEGA VEZJA										
TEMPERAT. SKALA, KI JO JE UVEDEL ŠKOT RANKINE										
IZRAELSKA LETALSKA DRUŽBA					LJUBLJANSKO POKOPALIŠČE	SANKE			TRIKR. SRED. ČRKA ABEC,	
									GRŠKI BOG VOJNE	
SVINEC			EDO ŽITNIK			SLOVENSKA TISKOVNA AGENCIJA		TROPSKA KUKAVICA		SRBSKA OBLIKA IMENA ALEKSANDAR
			POD. TLA					JAP. NABIR. BISEROV		
REDKO ŽENSKO IME (ANAGRAM KANTA)						GL. MESTO BABILONIJE		ŠVICARS. SMUČIŠČE		
						URŠKA IVANOVIČ		NIVES CVIKL		
JELKA (NAREČNO)				ČAS. V KATEREM LUNA OBKROŽI ZEMLJO						
DREVO TROPSKE AMERIKE				ZVIŠAN TON E			DOLGOLETNI KUBANSKI VODITELJ (FIDEL)			

Pomoč: ECHO, ENA DVA TRI, MRAKOVI, NTIMA, SKVAMA, TWA, VRHBOSNA, WALLISER

Nagrajenka, ki je pravilno rešila križanko v glasilu Mengšan in bila izžrebana (junij 2023, št. 6), je: **Romana Jerebic iz Mengša** in prejme nagrado: nahrbtnik. Čestitamo!

Dobitnica nagrado prevzame na Občini Mengeš, Slovenska c. 30, Mengeš, s predhodno telefonsko najavo: 01 / 724 71 06.
Rešitev križanke je bila: dan državnosti.

Nagrada križanke tokratnega glasila Mengšan (julij 2023, št. 7) je: stekleni bidon za vodo.

Pravilno geslo križanke lahko pošljete do 31. julija 2023, na naslov: Občina Mengeš, Slovenska cesta 30, 1234 Mengeš, s pripisom Nagradna križanka Mengšana. Izžrebani dobitnik/dobitnica nagrade bo objavljen/a v septembrski številki glasila.

